

VILNIUS UNIVERSITY

MARTYNAS ENDRIJAITIS

**APPLICATION OF FINANCIAL ACCOUNTING STANDARDS FOR THE
PURPOSE OF LEGAL ENTITIES TAXATION ON CORPORATE INCOME TAX**

Summary of Doctoral Dissertation

Social Sciences, Law (01 S)

Vilnius, 2015

Dissertation was prepared at Vilnius University in 2012 – 2015.

Scientific Supervisor:

prof. dr. Bronius Sudavičius (Vilnius University, Social Sciences, Law – 01 S).

Dissertation is defended at the Law Science Council of Vilnius University:

Chairman – prof. habil. dr. Vytautas Nekrošius (Vilnius University, Social Sciences, Law – 01 S).

Members:

prof. dr. Jevgenij Machovenko (Vilnius University, Social Sciences, Law – 01 S);

prof. dr. Armanas Abramavičius (Vilnius University, Social Sciences, Law – 01 S);

prof. habil. dr. Jonas Mackevičius (Vilnius University, Social Sciences, Economics – 04 S);

prof. habil. dr. Jan Głuchowski (University Banking School in Toruń, Social Sciences, Law).

The Doctoral Dissertation will be defended in the public session of the Law Science Council, on 30 November, 2015, at 1:00 p. m., at the Faculty of Law of Vilnius University, room 302.

Address: Saulėtekio Avenue 9, LT-10222, Vilnius, Lithuania.

The Summary of Doctoral Dissertation was sent out on 30 October, 2015.

The Doctoral Dissertation is available for review at Vilnius University Library and VU website: www.vu.lt/lt/naujienos/ivykiu-kalendorius

VILNIAUS UNIVERSITETAS

MARTYNAS ENDRIJAITIS

**FINANSINĖS APSKAITOS STANDARTŲ TAIKYMAS APMOKESTINANT
JURIDINIUS ASMENIS PELNO MOKESČIU**

Daktaro disertacijos santrauka

Socialiniai mokslai, teisė (01 S)

Vilnius, 2015 metai

Disertacija rengta 2012-2015 metais Vilniaus universitete

Mokslinis vadovas – prof. dr. Bronius Sudavičius (Vilniaus universitetas, socialiniai mokslai, teisė – 01 S)

Disertacija ginama Vilniaus universiteto Teisės mokslo krypties taryboje:

Pirmininkas – prof. habil. dr. Vytautas Nekrošius (Vilniaus universitetas, socialiniai mokslai, teisė – 01 S).

Nariai:

prof. dr. Jevgenij Machovenko (Vilniaus universitetas, socialiniai mokslai, teisė – 01 S);

prof. dr. Armanas Abramavičius (Vilniaus universitetas, socialiniai mokslai, teisė – 01 S);

prof. habil. dr. Jonas Mackevičius (Vilniaus universitetas, socialiniai mokslai, ekonomika – 04 S);

prof. habil. dr. Jan Głuchowski (Torunės universiteto Bankininkystės mokykla, socialiniai mokslai, teisė).

Disertacija bus ginama viešame Teisės mokslo krypties tarybos posėdyje 2015 m. lapkričio mėn. 30 d. 13:00 val. Vilniaus universiteto Teisės fakulteto 302 auditorijoje.

Adresas: Saulėtekio al. 9, LT-10222, Vilnius, Lietuva.

Disertacijos santrauka išsiuntinėta 2015 m. spalio mėn. 30 dieną.

Disertaciją galima peržiūrėti Vilniaus universiteto bibliotekoje ir VU interneto svetainėje adresu: www.vu.lt/lt/naujienos/ivykiu-kalendorius

CONTENT

FOREWORD	6
SUBJECT MATTER OF THE THESIS	8
RELEVANCE, NOVELTY AND ORIGINALITY OF THE THESIS	10
HYPOTHESIS, THE AIM AND OBJECTIVES OF THE THESIS	14
STATEMENTS TO BE DEFENDED IN THE THESIS	16
RESEARCH METHODS	17
SOURCES OF INFORMATION FOR RESEARCH PURPOSES.....	18
STRUCTURE OF THE THESIS	19
CONCLUSIONS AND PROPOSALS	21
AUTHOR'S PUBLICATIONS RELATED TO SUBJECT OF DISSERTATION.....	25
PAPERS PRESENTED BY AUTHOR AT CONFERENCES	25
INFORMATION ABOUT THE AUTHOR	26
FINANSINĖS APSKAITOS STANDARTŲ TAIKYMAS APMOKESTINANT JURIDINIUS ASMENIS PELNO MOKESČIU (REZIUMĖ)	29
AUTORIAUS MOKSLINIŲ PUBLIKACIJŲ DISERTACIJOS TEMA SĄRAŠAS.....	45
AUTORIAUS PRANEŠIMAI, PRISTATYTI TARPTAUTINĖSE MOKSLINĖSE KONFERENCIJOSE.....	45
INFORMACIJA APIE AUTORIŲ	46

FOREWORD

Over the past decade, corporate income tax, as one of the most important revenue sources, has accounted on average for 8% of total revenue in the state budget of the Republic of Lithuania. In order to determine the corporate income tax rate payable (to fulfil properly payer's tax obligation), it is necessary to access information on the real status of payer's property and its financial condition, to identify which, financial accounting comprehensively governed by legislation is required. In what these statements could be relevant and important for scientific research in law?

R. H. Coase, a British economist, pointed out that “lawyers themselves will take from the economics theory any experience beneficial to them and due to this, they will have a decisive advantage against economists when carrying out research in some specific fields they know better¹, for example, in tax law. R. A. Posner, who had criticized the statements that law is a matter for persons with legal education only, and that economic science is a matter doctors of economic sciences are concerned about and nobody else, accepts this approach². Not only in the works by such authors but also by other scientists, such as F. A. von Hayek³, R. Dworkin⁴ and H. J. Berman⁵, one can read that interdisciplinary approach and application of specific knowledge of economic sciences to research in law is a feature of constructive legal regulation creation, to be encouraged and reasonable. It should be noted that in theory of law one can meet even ideas maintaining that taxation, tax income levying in the state budget and reallocation (hence application of financial accounting standards necessary to impose corporate income tax on legal entities, as after the provisions

---

¹ POSNER, R. A. *Jurisprudencijos problemos*. (Translated by A. Paksas, M. Cvelich, T. Gulbinas). Vilnius: Eugrimas, 2004, p. 310.

² *Ibid.*

³ HAYEK, F. A. von. *Teisė, įstatymų leidyba ir laisvė. II Socialinio teisingumo mirażas*. (Translated by A. Degutis). Vilnius: Eugrimas, 1998, p. 173–175; HAYEK, F. A. von. *Teisė, įstatymų leidyba ir laisvė. III Laisvosios visuomenės politinė tvarka*. (Translated by A. Degutis). Vilnius: Eugrimas, 1999, p. 83 – 86;

⁴ DWORKIN, R. *Teisės imperija*. (Translated by K. Klimka). Vilnius: Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2005, p. 291 – 293, 295.

⁵ BERMAN, H. J. *Teisė ir revoliucija: Vakarų teisės tradicijos formavimasis*. (Translated by A. Šliogeris). Vilnius: Pradai, 1999, p. 27.

of financial accounting have been incorporated into the rates of tax on profits, they become tax provisions) are not a subject of economics (economics is not interested there) but that of jurisprudence only. The latter statement is postulated by R. Nozick in the so called libertarian theory⁶, and also it may be discernible in such a paradigm of law as utilitarianism⁷. Nevertheless, not making an absolute the validity of these theories, and not denying interdisciplinary approach of the thesis itself, it should be stressed that intellectual, technical and economic development of mankind is constantly affecting the law, therefore, over the last decades, beside the traditional institutions regulating legal relations, new, complex and detailed legislation occur that regulate important fields of economic-legal relations⁸. Professor R. Van den Bergh points out that law experts that specialize themselves in specific sub-branches of law not only must, but also are obliged to investigate economic science institutions, which is justified by both the results of the newest research conducted and their successful subsequent application to the practice of law⁹. Finally, it should be noted, without seeking to describe lots of statements made by academic legal community representatives and practitioners from the Republic of Lithuania and abroad regarding specific interdisciplinary research in law (especially in the law of finance and tax), that at present, there is a lack of research in legal regulation concerning certain taxes (for instance, corporate income tax) that would scrutinize problems of theoretical, and practical especially, discourse.

---

⁶ Internet Encyclopedia of Philosophy: A Peer-Reviewed Academic Resource. *Robert Nozick (1938–2002)* [interactive, viewed on July 5th 2014]. Access via the Internet: <<http://www.iep.utm.edu/nozick/>>.

⁷ DAVIES, H.; HOLDCROFT, D. *Jurisprudence: Texts and commentary*. London: Butterworths, 1991, p. 205 – 212.

⁸ In this case, the analogous insights by the law researcher L. Didžiulis have been cited regarding complex and detailed legislation, regulating important fields of economic relations. The author also emphasizes the signal from the market when applying substantive law to take into account a specific structure of financial sector together with finance business features. DIDŽULIS, L. Finansinių priemonių rinkų direktyva (MiFID) kaip civilinės atsakomybės šaltinis. *Teisė*. Vilnius: Vilnius University, 2012, v. 83, p. 161, 168 – 169.

⁹ VAN DEN BERGH, R. *Integrating social sciences into legal research. The Contribution of Behavioral Law and Economics to Consumer Law*. International conference of PhD students and young researchers (oral presentation during the conference). Vilnius: Vilnius University, Faculty of Law, April 10th 2014.

SUBJECT MATTER OF THE THESIS

The subject of research is application of financial accounting standards in the Republic of Lithuania when imposing tax on corporate profit of legal entities in accordance with the current Law on Corporate Income Tax of the Republic of Lithuania¹⁰ (with amendments and additions, hereinafter the “LoCIT”) and revealing expedient changes in the current LoCIT.

Attention should be paid that by this research it is sought not only to present the theoretical overview of relation between the LoCIT and financial accounting legal regulation, but also to analyse this problem thoroughly on the basis of practical examples, not avoiding also specific proposals regarding solutions to problems of evaluation methods of business facts fixated in financial accounting, still to the extent which is relevant and necessary to assure proper fulfilment of tax obligation (it should be noted additionally that on the whole financial accounting is an important part not only to compute the corporate income tax but also other type taxes and their administration, still, as far as other taxes are concerned, financial accounting is relevant more in the technical aspect, therefore, in the thesis, namely relation between the corporate income tax and financial accounting legal regulation is analysed). In the recent works by law scientists, a necessary need for law science to “open its shutters completely at last“ is stressed¹¹ and be not afraid to use knowledge of other fields (economic science) that assist in formulating comprehensively justified findings of investigation in such a specific branch of law as finance (tax) law, the more so, that in modern mobile business world, the relevance of interdisciplinary research is obtaining an increasing value, and due to increasingly enhanced interaction between social sciences (especially between law and economics) it is not sufficient to limit themselves to the “sheer“ theory of law or economics.

---

¹⁰ *Valstybės žinios (Official Gazette)*, 2001, No. 110-3992.

¹¹ For example, VAN DEN BERGH, R. *Integrating social sciences into legal research. The Contribution of Behavioral Law and Economics to Consumer Law*. International conference of PhD students and young researchers (oral presentation at the conference). Vilnius: Vilnius University, Faculty of Law, April 10th 2014.

It should be noted that, according to dr. A. Linartas, director of the Audit and Accounting Authority (hereinafter the “AAA”), in the Republic of Lithuania, 168 enterprises (LLC and PLLC) are preparing financial statements on the basis of international legislation regulating financial accounting, this accounts for just 0.3% of all enterprises. Other enterprises prepare financial statements on the basis of Business Accounting Standards (hereinafter the “BAS”)¹². The national legislation regulating financial accounting (BAS) provides detailed provisions of international legislation regulating financial accounting that introduce guidelines and general principles, therefore, when analysing application of financial accounting standards when imposing tax on corporate income of legal entities in the Republic of Lithuania, relation between the LoCIT and financial accounting that is managed in accordance with BAS is analysed¹³ (thus, a “financial accounting standards“ wording, used in the title of the thesis, specifically means BAS). In addition, the research has been carried out focusing on most widely operating in the Republic of Lithuania group of corporate income tax payers – limited liability legal entities, i. e., limited liability companies (hereinafter – LLC (*lith. AB*) and private limited liability companies (hereinafter – PLLC (*lith. UAB*))¹⁴. It should be noted that financial accounting based on BAS of other type legal form corporate income tax payers, for example, sole proprietorships, small partnerships etc. is of a particular specificity. This way, the subject matter of the thesis should be named as follows: theoretical and practical problems of application of provisions of financial accounting being managed on the basis of BAS to limited liability legal entities LLC and PLLC when they are taxed on the profit.

---

¹² The year 2013 data. ŽEIMANTAS, V., V. Gali tekti atskleisti daugiau informacijos apie įmonę. In *Verslo žinios*. November 26th 2013, no. 209, p. 14.

¹³ In other words, BAS implements international legislation regulating financial accounting, BAS provisions in their major part coincide with provisions of international legislation regulating financial accounting or complement them, therefore namely BAS perspective is analyzed.

¹⁴ *Įmonių sumokėti mokesčiai. Požymiai: institucinis sektorius, mokestis ir ketvirtis* [interactive]. 2014 [viewed on July 5th 2014]. Access via the Internet:

<<http://db1.stat.gov.lt/statbank/selectvarval/saveselections.asp?MainTable=M4031803&PLanguage=0&TableStyle=&Buttons=&PXSIId=5496&IQY=&TC=&ST=ST&rvar0=&rvar1=&rvar2=&rvar3=&rvar4=&rvar5=&rvar6=&rvar7=&rvar8=&rvar9=&rvar10=&rvar11=&rvar12=&rvar13=&rvar14=>>>.

RELEVANCE, NOVELTY AND ORIGINALITY OF THE THESIS

Corporate income tax base is a taxable profit, not a real company's activity result (financial profit, fixated on the basis of legislation regulating financial accounting), but an "artificial amount", identified applying specific rules prescribed in the LoCIT. On the basis of the fact that not the "artificial" result of companies but namely a real financial result should be taxed, in this thesis, the issue of application of financial accounting standards to the legal tax relations (when imposing tax on profits) is raised, this way nearing legal regulation of corporate income tax to financial accounting.

Nevertheless, the relevance of the thesis topic cannot be evaluated in the context of finance (tax) law science only – issues on relation between corporate income tax and legal regulation being analysed in the thesis partly could be developed and analysed further not in the context of law, but that of economic science (audit, financial accounting, public finance). Attention should be paid to the fact that while analysing the extent of research of the problem being investigated in this study in foreign countries, it has been noted, that in these countries an increasing number of namely legal researchers carry out their work related to this problem. For example, C. P. Mitran, D. Nerudova, H. Bohušova, L. Lehis, M. Bebeselea, P. L. Vesterdorf, P. Svoboda, R. Dorsey and others¹⁵, recently have raised problematic issues concerning relation between corporate income tax and financial accounting legal regulation increasingly actively; they emphasize relevance of transfer of financial accounting provisions to the laws on corporate income tax in their countries. The topics being analysed by such authors justify the relevance of this topic to the research in the finance and tax law in the Republic of Lithuania as well. The following authors in the Republic of Lithuania have mentioned in their works relation between the financial accounting and corporate income tax: A. Ivanauskienė, B. Jefimovas, D. Pučkienė, G. Kalčinskas, J. Bikienė, J. Bukevičius, J. Mackevičius, K. Rudžionienė, K. Senkus, R.

---

¹⁵ It should be noted that in different parts of this thesis, the works of the abovementioned authors have been used for justification, and outcomes of their research works have been used when arguing the statements provided in the thesis, for example, p. 18 – 19, 82 – 84, 90, etc. In addition, during the qualitative survey in this thesis, from the abovementioned foreign authors, H. Bohušova has been interviewed.

Budrionytė, R. Kanapickienė, R. Subačienė, V. Lakis and others, still, just generalizing in the context of economic science (from the perspective of financial accounting), not going deep into the problems of corporate income tax and financial accounting legal regulation. Therefore, the thesis topic is especially relevant in the sense of novelty and need to analyse such a legal regulation through provision of proposals how to administrate the corporate income tax and fulfil payers' tax obligations more effectively.

It should be noted that in the works of the Lithuanian Republic law researchers, one can notice insights, on the basis of which some links can be found for genesis of thesis topic relevance and “maturation” to launch investigation. It should be agreed with J. Galginaitis's precise observations dated 2002, maintaining that, in order to comply with requirements set for positive law, such as reflexivity (ability to show social life) and dynamics (ability to keep pace with life, sometimes formally remaining unchanged), the positive law is forced “to overstep itself” and its own dogmatic system; that not so much the system of positive law should be stressed, but importance of legal system that includes much more elements significant in the sense of social attitude than just legal norms and other parts of a legal text; that law becomes increasingly complex, in reality it becomes including everything and requiring specific professional knowledge¹⁶ (for instance, specific financial accounting knowledge as means for creating justified substantive rates of taxation on profits). Author A. Vaišvila also agrees on the latter, he stresses linkage between economic science and law science¹⁷. In addition, E. Kūris specifies a tendency – an increasing influence of financiers and auditors (financial accounting specialists) in law, and is referring to these fields as “fields, closely linked to law”¹⁸, while G. Užubalis specifically highlights, that until there is no accounting of income, no corporate income tax could exist¹⁹.

This topic also is relevant in the law of the European Union (hereinafter – the EU) law. The results of working groups of tax law of European institutions clearly reveal the

---

¹⁶ GALGINAITIS, J. Teisinė sistema ir pagrindinės jos sistemos kaip lyginamosios teisėtyros objektas. *Teisė*. Vilnius: Vilniaus universitetas, 2002, t. 44, p. 35, 37.

¹⁷ VAIŠVILA, A. *Teisės teorija: vadovėlis*. Antrasis, pataisytas ir papildytas leidimas. Vilnius: Justitia, 2004, p. 217.

¹⁸ KŪRIS, E. *Ko neparašė Rogeris Cotterrellas, arba subjektyvaus teisės sociologijos įvado įvadas*: R. Cotterrell. *Teisės sociologija: įvadas*. Vilnius: Pradai, 1997, p. 395 – 396.

¹⁹ UŽUBALIS, G. Mokesčiai demokratinėje valstybėje. *Teisė*. Vilnius: Vilniaus universitetas, 2011, t. 81, p. 171.

need to analyse the relation between corporate income tax and financial accounting legal regulation, thus transferring specific provisions of financial accounting to the regulation of imposition of tax on profit. The compromises, achieved by states members in the meetings of Direct Tax Working Group of the Council regarding Council's directive for the common consolidated corporate income tax base, which was included in European Commission Proposal dated March 16th 2011, and is analysed in a separate sub-topic of this thesis, clearly illustrate valuation of financial accounting provisions as an integral phenomenon acting in the tax legal relations in the aspect that in the legal regulation of financial accounting, there are some rules met, which, in the case of their incorporating into regulation of corporate income tax system, this phenomenon would be provided with more clarity and stability, which would cause stopping erosion in the corporate income tax base²⁰. This is justified by specific examples: the conditions of taxable income recognition in such a directive project *expressis verbis* have been transferred from the 14th Article (hereinafter – the Article) of the 18th IAS “Income”²¹, recognition of deferrals as condition of allowable deductions – from the 37th IAS “Deferrals, Indefinite Obligations and Indefinite Assets”²² etc.²³ *Inter alia*, a working group of the European Commission that launched its activity actively on June 10th 2013 regarding aggressive tax planning and double taxation²⁴, and an “Empirical Study of Applied Corporate Income Taxation for SMEs Compared to Large

---

²⁰ Taxation and Customs Union. *Platform for Tax Good Governance* [interactive, viewed on May 10th 2014]. Access via the Internet:

<http://ec.europa.eu/taxation_customs/taxation/gen_info/good_governance_matters/platform/index_en.htm>.

²¹ Approved on November 3rd 2008 by Commission regulation (EC) No. 1126/2008, which adopts specific international accounting standards in accordance with European Parliament and Council regulation (EC) No. 1606/2002 (with amendments and additions, hereinafter– 18th IAS). OG, 2008 L 320, p. 147–154.

²² Approved on November 3rd 2008 by Commission regulation (EC) No. 1126/2008, which adopts specific international accounting standards in accordance with European Parliament and Council regulation (EC) No. 1606/2002 (with amendments and additions, hereinafter– 37th IAS). OG, 2008 L 320, p. 392–406.

²³ *Presidency to Working Party on Tax Questions - Direct Taxation* [interactive]. 2013, FISC 80, p. 15 – 16 [viewed on May 10th 2014]. Access via the Internet: <<http://www.consilium.europa.eu/documents?lang=en>>; *General Secretariat of the Council to Delegations* [interactive]. 2013, FISC 181, p. 14– 6 [viewed on May 10th 2014]. Access via the Internet: <<http://www.consilium.europa.eu/documents?lang=en>>.

²⁴ Taxation and Customs Union. *Platform for Tax Good Governance* [interactive, viewed on May 10th 2014]. Access via the Internet:

<http://ec.europa.eu/taxation_customs/taxation/gen_info/good_governance_matters/platform/index_en.htm>.

Enterprises”, organized by the European Commission²⁵ also implies simplification of the rules on imposition of tax on profits, thus nearing the basis of this tax to the accounting result.

When revealing the relevance and novelty of the thesis topic, it should be mentioned that since the beginning of the year 2015, the following institutions have launched their activity intensively: the State Tax Inspectorate under the Ministry of Finance of the Republic of Lithuania (hereinafter – STI under FM) and a permanent working group of the AAA specialists that analyses causes and cases of differences and similarities between provisions of the LoCIT and financial accounting being managed in accordance with BAS, and classifies in respect of various topics (for instance, long-term tangible asset depreciation / amortization, income recognition etc.), thus seeking both to facilitate corporate income tax administration and assure quality of financial statements. The results of analyses being conducted by the permanent working group (cases of differences between the LoCIT and BAS met, their practical examples, identification methods) will be summarized and publicized on the websites of the STI under FM and the AAA. This will assist tax payers in identifying such differences and facilitate fulfilment of proper tax obligation²⁶. Thus, the existing practical problems and collaboration that starts between institutions “are sending a clear signal“ that at present there is a proper time instance to conduct also scientific research in the specific field of legal regulation being analysed, which could both assist such institutions to achieve constructive results and initiate potential changes in the LoCIT, coordinating with financial accounting legal regulation.

It should be noted as well that interdisciplinary discourse in the law and economic sciences should be considered originality of the thesis – both theoretical and based on specific practical examples of financial accounting standard application in order to fulfil tax

---

²⁵ VVA-Europe Ltd. *SME taxation in Europe –An empirical study of applied corporate income taxation for SMEs compared to large enterprises*. London: Centre for European Economic Research, 2013, p. 12–19.

²⁶ It should be noted, that STI under FM and AAA, some decade ago, also conducted similar collaboration in order to analyse and show differences between rates of LoCIT and financial accounting, still, this collaboration was interrupted, while material prepared at that time is not relevant at present. STI under FM. *Pelno mokesčio įstatymo ir Verslo apskaitos standartų nuostatų neatitikimai* [interactive]. Access via the Internet: <<http://www.vmi.lt/lt/?itemId=1003697&EasyFormId=1012289&TaxType=21046>>.

obligation, revealing necessary changes in the LoCIT and analysis of problem aspects. As it has been noted, the relation between corporate income tax and financial accounting legal regulation, financial accounting provisions including into the LoCIT as a research subject is new and not analysed yet in the finance (tax) law science (at present, no other studies in the field of law have been prepared in the Republic of Lithuania, which analyse relation between corporate income tax and financial accounting legal regulation). In addition, the originality of the thesis is justifiable by the aim indicated in the thesis, its objectives and statements to be defended, on the basis of which the conclusions of the thesis have been formulated, and also by a unique qualitative survey that has been conducted to justify the conclusions additionally (Annex 1 to the Thesis), through interviewing 25 authoritative respondents from the Republic of Lithuania and abroad, practitioners with expertise in corporate income tax and financial accounting legal regulation fields and scientists engaged in both private and public sectors. Also, it should be noted that, when justifying practical applicability of the survey being conducted in the study, it has not been avoided, but on the contrary – great attention has been paid to the analysis of problems of specific practical examples, identifying BAS application possibilities in order to fulfil properly the tax obligation, thus presenting motivated specific proposals regarding changes in the LoCIT, introducing them in the Conclusions.

HYPOTHESIS, THE AIM AND OBJECTIVES OF THE THESIS

Research hypothesis: differences between corporate income tax and financial accounting legal regulation must be minimized, equalizing legal regulation of corporate income tax computing and that of financial accounting. The hypothesis is based on optimizing the costs incurred by a tax administrator and tax payers to administer / compute corporate income

tax²⁷, simpler declaration of corporate income tax and clearer application of the LoCIT provisions.

The aim of the thesis – to analyse and assess comprehensively, in theoretical and practical aspects, the theoretical and practical problems of application of financial accounting standards when imposing tax on corporate income of legal entities, provide potential solutions to the problems, thus identifying necessary changes in the LoCIT. In order to achieve this aim, the following objectives of the thesis are raised:

1. To confirm or reject the thesis hypothesis after conducting analysis of competing attitudes and theories concerning relation between corporate income tax and financial accounting legal regulation, overviewing the existing research cases and empirical data.
2. Introduce problems of corporate income tax accounting (tax accounting) as those of legal phenomenon, presenting its legal definition and identifying its place in the systems of accounting and legal meaning.
3. Provide answer to the question, in reality, what principles of financial accounting are applied when imposing tax on profit.
4. Analyse differences in recognition of income and expense, taxable / accountable on the basis of the LPT and BAS, identify the moment of their occurrence, and, in order to fulfil properly the tax obligation and encourage corporate income tax administration effectiveness, propose specific methods for accumulation of information on such differences at the enterprises, and what changes in the LoCIT would be purposeful when minimizing the existing differences.
5. Assess possibilities of BAS application, improving LoCIT provisions and interpretation of their application, and submit potential changes in the LoCIT.

---

²⁷ On p. 27–30 of the thesis, there is data provided which represents the certain amount of tax income being lost by the state budget due to specific recognition of income or expense in the sense of corporate income tax, which determines differences in tax and accounting assessment of business facts, and analysis shows that after minimization of these differences, the costs of corporate income tax administration would diminish. Thus, the tax payers also would minimize management of the “double” financial and corporate income tax accounting (which in scientific literature is reasonably seen as negative), for example, thesis p. 45, 48), this also would determine reduction in tax payers’ costs required for corporate income tax computing.

STATEMENTS TO BE DEFENDED IN THE THESIS

- Clear assigning of corporate income tax accounting (tax accounting) to the field of financial accounting abolishes unjustified “mixture“ of tax and accounting assessments of business facts when it is not possible to separate what assessments of business facts are being carried out.
- The current LoCIT regulates sales income and expense conditions not clearly enough and in abstract way.
- When analysing the differences in recognition of taxable / accountable income and expense on the basis of the LoCIT and BAS, it is necessary to identify the moments of their occurrence, because otherwise it would be postulated wrongly that these differences occur when completing the annual corporate income tax declaration / preparing profit and loss statement.
- In order to fulfil tax obligation properly and enhance effectiveness of corporate income tax administration, it is necessary to indicate specific methods of information accumulation at the enterprises regarding differences in recognition of taxable / accountable income and expense, based on the LoCIT and BAS, but not just limit themselves by abstract regulation, that financial accounting must be managed so that it would provide sufficient information for corporate income tax computing.
- Prior to adopting changes in the LoCIT, when tax administrator is preparing the LoCIT comment, and corporate income tax payers and tax administrator are analysing specific practical situations, non-regulated LoCIT, also when preparing the common consolidated corporate income tax base at the EU, first of all, it must be estimated whether, when imposing tax on profit, it could be possible to refer to business fact assessment based on financial accounting provisions.

RESEARCH METHODS

A comparative method has been applied to analysis of works by authors from abroad who have investigated differences between corporate income tax and financial accounting legal regulation and assessed them, together with different approaches and theories on the same topic.

The analytical method of law investigation has been applied when analysing the legal meaning of corporate income tax accounting (tax accounting), and what principles of corporate income tax computing based on the LoCIT in reality are applied, what BAS provisions should be transferred to the LoCIT.

Taking into account the fact that problems being analysed in the thesis are not only of theoretical character, but of great practical significance discussion as well, and also the fact, that in the Republic of Lithuania there is a lack of scientific research in the topic being analysed, when preparing the thesis, in order to reveal comprehensively the problems of the topic under investigation and variants of solutions to them, a qualitative survey has been conducted, the results of which are provided in Annex 1; its results are referred to in the body of the thesis and introducing conclusions and proposals: using the standardised interview method, 25 authoritative respondents from the Republic of Lithuania and abroad have been interviewed, as well as practitioners of corporate income tax and financial accounting legal regulation, and scientists who work in both private and public sectors.

In order to provide in this study additional arguments, justify the statements, conclusions and proposals, a pragmatic law investigation method has been applied as well to analyse BAS application possibilities based on specific example problems, so that tax obligation would be fulfilled properly (corporate income tax would be computed, declared and paid properly).

Applying the inductive method, in the subtopics of thesis body parts, summarizing statements are provided, together with conclusions and proposals.

Alongside with the abovementioned methods, other social research methods have been applied as well: analysis of documents, linguistic method, systematic one and others.

SOURCES OF INFORMATION FOR RESEARCH PURPOSES

When analysing the subject matter of the thesis and achieving the aim, it has been referred to legislation of the Republic of Lithuania, the EU and international ones, scientific works by authors from the Republic of Lithuania and abroad, practice of institutions dealing with tax disputes, as well as documents of meetings of the EU institutions, results of the qualitative survey, conducted when preparing the thesis, and other sources.

As theoretical and practical problematic aspects of application of financial accounting standards when imposing tax on profits of legal entities are analysed in the thesis, the main sources of the positive law have been the LoCIT and BAS.

When raising problematic issues regarding the topic being analysed and searching for the answers, the works of both scientists from the Republic of Lithuania (for instance, E. Buškevičiūtė, G. Kalčinskas, K. Rudžionienė and others) and from abroad (for example, C. P. Mitran, D. Nerudova, G. Nelson, H. Bohušova, H. Rogers, K. Davids, L. Lehis, M. Abela, M. Bebeselea, N. Jehle, P. L. Vesterdorf, P. Svoboda, R. Dorsey, R. Goddard and others) have been analysed. Attention should be paid that, as it has been mentioned above, when analysing research works by authors from abroad, mostly it has been referred to the works by scientists engaged in finance and tax law sectors, but not in economics (for example, C. P. Mitran, D. Nerudova, H. Bohušova, L. Lehis, M. Bebeselea, P. L. Vesterdorf, P. Svoboda, R. Dorsey and others).

In this study, also the practice of institutions dealing with tax disputes interpreting BAS application to tax legal relations is analysed: mostly resolutions and decisions issued by the Supreme Administrative Court of the Republic of Lithuania (hereinafter the “LSAC”) and the Tax Appeals Commission under the Government of the Republic of Lithuania (hereinafter the “TAC”).

When providing additional arguments and verifying the statements being introduced, reference sources of practical character have been used in the survey, as well as documents of meetings of the EU institutions (the EU Council, European Commission), methodical recommendations of legal acts and other sources.

STRUCTURE OF THE THESIS

The thesis consists of the preface, two parts of the body, conclusions and proposals and 5 items of Annexes.

The preface of the thesis reveals its subject matter, then relevance, novelty and originality of the thesis topic are justified, and the hypothesis, the aim, the objectives, statements to be defended identified, research methods, sources and the structure described.

Providing arguments regarding justification of the thesis structure (two parts of the body) choice, it should be mentioned that in the first part of the body, theoretical analysis of the thesis is provided, while in the second part – beside theoretical analysis, great attention is paid to practical aspects.

In the first part of the thesis, approaches and theories, related to problems concerning relation between corporate income tax and financial accounting legal regulation are overviewed and assessed; existing scientific research studies on the topic being analysed in the study are introduced; empirical data related to the thesis topic are reviewed; the problems of corporate income tax accounting (tax accounting) as of a legal phenomenon are analysed (a legal definition of corporate income tax accounting (tax accounting) is provided, and its place in the system of accountings is identified, as well as legal meaning of this).

In the second part of the thesis, it is revealed what principles of corporate income tax computing based on the LoCIT are applied in reality; the survey of differences in regulation of assessment of business facts on the basis of the LoCIT and BAS is presented in 3 stages: 1) the type of differences of regulation is identified referring to a specific example; 2) a method is provided, how should such type differences be fixated in a financial statement to

ensure proper fulfilment of tax obligation; 3) on the basis of results from both previous stages, in appropriate cases, proposals for changes in the LoCIT are introduced; providing additional arguments for justification of research results, the survey in differences between corporate income tax and financial accounting legal regulation carried out abroad is analysed²⁸; the cases of the LoCIT improvement and interpretation based on BAS are revealed, and, justifying practical applicability of the survey being conducted in the study, the analysis of problematic issues of specific practical examples is conducted, identifying BAS application possibilities, in order to fulfil properly the tax obligation; showing that the topic being analysed is relevant not only in the Republic of Lithuania, but especially at the EU level as well; the European Commission proposal regarding Council directive on common consolidated corporate income tax base is revealed as an example of application of financial accounting standards when imposing tax on profits of legal entities.

After the two parts of the thesis body, respective conclusions of the research and proposals are provided, which are results of the work performed in the thesis body in accordance with the research hypothesis, the aim, the objectives and statements to be defended, given in the thesis preface.

To the thesis, 5 Annexes belong that provide additional arguments and illustrate justification of choice of research sub-topics and reliability of the results obtained: in Annex 1, the meaning, the goal, the objectives, the method and adaptation to the thesis of the survey that has been conducted when preparing the thesis are introduced, the questions of the standardized interview are given, the list of respondents together with the analysis of their answers, illustrated with pie charts, and conclusions obtained are provided; in Annex 2, the list of fixed and temporary differences between corporate income tax and financial accounting regulation based on the LoCIT is introduced (indicating a particular LoCIT

---

²⁸ Recently, differences between corporate income tax and financial accounting legal regulation as the subject of scientific research have been met more and more frequently in the works of authors from abroad, paying attention to the fact that increasing number of law scientists, still not economic science representatives, in their works, emphasize the need for systematic works in legal and financial-accounting analysis. Due to this reason, the works of such scientists also should be investigated in order to provide additional arguments for legal significance of identification of types of these differences and due to introduced methods for fixating differences of such a legal regulation and justification of proposals regarding their minimization.

provision which condition such a difference); in Annex 3, in order to illustrate the instance of occurrence of fixed and temporary differences between legal regulation of imposition of tax on profit and financial accounting management, the diagrams of specific examples are given; in Annex 4, illustrating the proper fulfilment of tax obligation and enhancement of tax administration effectiveness, a table is provided that shows how to record at the enterprises fixed and temporary differences between taxable / accountable income and expense recognition based on the LoCIT and BAS; in Annex 5, a table is included showing comparison of provisions of corporate income tax and financial accounting in the Republic of Lithuania that determine corrections for identification of taxable result with the corresponding rules of Anglo-Saxon model and those of countries in continental Europe.

CONCLUSIONS AND PROPOSALS

1. The differences between provisions of the LoCIT and financial accounting must not be absolutely abolished; still, they should be minimized, matching the LoCIT to the BAS provisions. Such an equalization of legal regulation can be justified by optimizing the costs of tax administrator and tax payers to administer / compute the corporate income tax, simpler declaration of corporate income tax and clearer application of the LoCIT provisions.
2. Separation of the financial accounting from corporate income tax accounting (tax accounting) determines a clearer system of namely tax assessments of business facts that should be referred to by both tax payers who want to fulfil tax obligation properly and a tax administrator who controls the process of fulfilling this obligation. A legal concept of corporate income tax accounting (tax accounting) is to be proposed, which is possible in tax law theory: a field of financial accounting being regulated by the LoCIT in which the system of registration, classification and generalization of business operations and business events, expressed in money and intended for fulfilment of entity's tax obligation, is managed.

3. When imposing the tax on corporate profit (systematically referring to the LoCIT, practice of institutions, dealing with tax disputes), in reality the principles of accumulation (including requirement of income and expense comparison), the enterprise, periodicity, currency unit and substance over form are applicable. Such financial accounting principles as the following: continuity of enterprise activity, stability, caution and neutrality are not relevant (not applicable) when imposing tax on profit. Article 7 of the LoCIT should be complemented (one part each, adding one more part to this Article). It should regulate that sales income and expense are recognised on the basis of conditions prescribed in the BAS, except for the cases, when this contradicts to specific provisions of the LoCIT or the purpose of the LoCIT. A “mixed combination of money and accumulation principles“ entrenched in Article 8 of the LoCIT and its application intended in Article 9 of the LoCIT should be abolished, foreseeing that instead of it the accumulation principle would be applicable, as in the financial accounting.
4. Separation of instances of recognition and final accountable / taxable result computing, based on application of accumulation principle when imposing tax on profit of legal entities, identifies that fixed and temporary (taxable and reckonable) differences between taxable / accountable income and expense occur even at the instance of recognition (the moment of primary business facts fixating in the financial accounting), but not when filling in the annual corporate income tax declaration / preparing profit and loss statement. In order to fulfil properly the tax obligation, encourage effectiveness of corporate income tax administration, it can be proposed to fixate the permanent differences in special non systemic – contingent registers, while temporary differences (taxable and reckonable) – in contingent and systemic accounts.
5. When minimizing fixed differences between the LoCIT and the BAS, it is to be proposed to abolish restrictions on deduction of natural wastage losses (LoCIT, Article 23(2)), representation expense (LoCIT, Article 22(3)) and percentage values,

abolish or change / complement appropriate provisions of the LoCIT that regulate the goodwill, and equalize them with BAS rules, and also abolish restriction of holding exemption (LoCIT, Article 40¹). Currently existing in LoCIT Article 40¹ relation between corporate income tax computing and financial accounting legal regulation determines not a temporary, but fixed difference – according to LoCIT Article 40¹, the tax obligation occurs due to dividend payment to the shareholders-natural persons, but not due to increasing taxable profit itself.

6. When minimizing temporary differences between the LoCIT and BAS, it should be purposeful:
  - a) establish a LoCIT provision that those enterprises that have fixed a minimal long-term asset acquisition price and have chosen to depreciate / amortize the long-term assets applying an appropriate method during a certain depreciation / amortization period and have established residual values in the financial accounting, must establish the same minimal long-term asset acquisition price that had been established and the same depreciation / amortization method, period and residual value when computing the taxable result as well;
  - b) regulate the BAS in mandatory terms, for what groups of assets and in what cases specific depreciation / amortization methods could be applied, define minimum long-term asset depreciation or amortization periods and maximum residual value, thus abolishing Appendix 1 to the LoCIT;
  - c) abolish the method of so called method of beginning computing the long-term asset depreciation (amortization) for half-year, which is regulated by LoCIT Article 8(9), and leave as intended in financial accounting regulating legislation, the following month method.
7. Prior to adopting amendments to the LoCIT, also when tax administrator is preparing the comment on the LoCIT, and corporate income tax payers and tax administrator are assessing specific practical situations, it is purposeful at all times to assess

possibilities of application of financial accounting provisions when imposing tax on profits.

8. When preparing the CCCTB, continuity and consistency of results achieved in the compromises prepared by presiding member states should be ensured. At present, there is a lack of this. In the process of CCCTB rate creation when implying financial accounting rules (when corresponding business operations, the necessity of explicit taxation regulation of which in the CCCTB discerns the European Commission and member states, are regulated by IAS /IFAS), the latter should be transferred to such an extent so that they do not affect unreasonable erosion of corporate income tax base.

AUTHOR'S PUBLICATIONS RELATED TO SUBJECT OF DISSERTATION

1. ENDRIJAITIS, M. Corporate income tax relief for capital gains from transferring portfolio (block of shares) and its recording in financial accounting. *Teisė*. Vilnius: Vilnius University, 2013, t. 87, p. 127 – 151.
2. ENDRIJAITIS, M. Corporate income tax base: rules of income and expenses in Republic of Lithuania and connection with financial accounting. *Central and Eastern European Legal Studies*. Athens: EPLO, 2013, no. 1, p. 193 – 207.
3. ENDRIJAITIS, M. Application of accrual principle for the purpose of legal entities taxation on corporate income tax. *Teisė*. Vilnius: Vilnius University, 2014, t. 93, p. 138 – 156.
4. ENDRIJAITIS, M. The junction of financial accounting and tax law as an example of economical and legal discourse. *Integrating social sciences into legal research*. International Conference of PhD Students and Young Researchers: Conference Papers. Vilnius: Vilnius University, 2014, p. 116 – 124.

PAPERS PRESENTED BY AUTHOR AT CONFERENCES

1. Speaking on presentation “Rules of income and costs forming in EU member-states” in international conference *Workshop on tax accounting and tax assessment of capital issues and corporate rights* organized by European Commission TAIEX in Kiev, Ukraine 19 October 2012.
2. Speaking on presentation “The junction of financial accounting and tax law as an example of economical and legal discourse” in international conference of PhD students and

young researchers *Integrating social sciences into legal research* organized by Vilnius University Faculty of Law in Vilnius, Lithuania 11 April 2014.

3. Speaking on presentations “Tax law initiatives: corporate income tax and financial accounting”, “Losses, financial assets and financial derivatives: corporate income tax view” in international conference-workshop *Application of International Accounting Standards in Relation to Taxation* organized by European Commission TAIEX in Skopje, Macedonia 14 – 15 September 2015.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

Martynas Endrijaitis was born on the 29th of April 1988 in Vilnius, Lithuania.

Education:

- 1995 – 2007 – Secondary education in „Mind” Gymnasium in Vilnius;
- 2007 – 2012 – Master Degree of Law (Finance And Tax Law Specialization) of Faculty of Law, Vilnius University;
- 13 July 2012 – 22 July 2012, 15 July 2013 – 19 July 2013 – Foreign Law School studies, PhD studies of Batthyány Lajos College of Law Széchenyi István University, Győr, Hungary;
- 2012 – 2015 – PhD candidate in Social Sciences, Department of Public Law of Faculty of Law, Vilnius University;
- 2015 – expected 2018 – Master degree of Financial accounting and Audit of Faculty of Economics, Vilnius university.

Scientific and educational activities:

- 15 November 2010 – 20 January 2011 – completed and passed exams of private limited company „Pačiolis” 102 academic hours courses of financial accounting;

- 24 January 2011 – 18 February 2011 – completed private limited company „Pačiolis” 60 academic hours courses of calculating tax;
- September 2011 – participation in Professor George Nielsen 2 weeks of lectures on topic „U.S. tax law” organized by Vilnius university Law faculty;
- 7–8 April, 2011 – participation in Scientific-practical conference organized by Vilnius university Law faculty Public law department „International tax competition and Lithuania”;
- 22 June 2012 – won and awarded by Supreme Administrative Court of Lithuania for the best master thesis “Financial accounting and its corrections for the purpose to calculate corporate income tax. Problematical aspects” in public law in 2012 years;
- 16 December 2012 – participation in international workshop organized by European Commission on program „Fiscalis 2013“ on topic „Workshop on best practices for removing cross-border direct tax obstacles to EU citizens” in Brugge, Belgium;
- 2012 – until now – permanent participation in plenty of international and national scientific-practical conferences, workshops trainings, lectures; permanent participation in plenty of EU institutions, international, national working groups on taxation questions, permanent publication of plenty of scientific and practical publications on finance, tax law and financial accounting field;
- 2012 – until now – active participation as delegated person from State tax inspectorate under the Ministry of Finance of the Republic of Lithuania in European Council meetings on Proposal for a Council Directive of a Common Consolidated Corporate Tax Base (CCCTB) in Brussels, Belgium; as Lithuania was a chairman country preparing CCCTB project, later permanent participation in these meetings;
- 2012 – until now – active participation as member of Accounting Standards Committee in creating national Business Accounting Standards according to IFRS/IAS;

- 2012 – until now – active participation in creating tax return forms, tax law commentaries, tax bye-laws, working groups on taxation;
- 2012 – until now – lecturer of the course “Public Finance tax law” and “Constitutional Law” at Faculty of Law, Vilnius University;
- 2013 – up to now – Vilnius University Students' Scientific Society curator.

Professional experience:

- February 2011 – May 2011 – professional practise in Commission on Tax disputes under the Government of the Republic of Lithuania (Participating in sessions on tax disputes, writing notifications, analysis of case-law of EC Court of Justice);
- July 2012 – July 2013 – specialist in State tax inspectorate under the Ministry of Finance of the Republic of Lithuania in Law department Direct tax division;
- 13 September 2012 – until now – delegated from State tax inspectorate under the Ministry of Finance of the Republic of Lithuania to the accounting standards committee in the Authority of Audit and Accounting (Analysis of Business accounting standards, discussion, voting for Business accounting standards, Business accounting standards and its common commentaries legislation);
- July 2013 – today – senior specialist in State tax inspectorate under the Ministry of Finance of the Republic of Lithuania in Law department Direct tax division (Corporate income tax and other direct taxes administration, tax laws, bye-laws legislation, proposals for tax laws, bye-laws legislation, common commentaries on tax laws legislation, solving problematical questions on taxation, analysis of financial accounting legal regulation, analysis of tax law, analysis of tax case-law, participation in international and national working groups on taxation questions, EU law legislation, participation in working group on mutual agreement procedure under tax Treaties or Convention on the elimination of double taxation in connection with the adjustment of profits of associated enterprises, international taxation).

FINANSINĖS APSKAITOS STANDARTŲ TAIKYMAS APMOKESTINANT JURIDINIUS ASMENIS PELNO MOKESČIU (REZIUMĖ)

Vienas svarbesnių Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto pajamų šaltinių yra pelno mokestis, kuris vidutiniškai sudaro 8% visų valstybės biudžeto pajamų per pastaruosius 10 metų. Norint nustatyti mokėtino pelno mokesčio dydį (tinkamai įvykdyti mokestinę prievolę), būtina gauti informaciją apie to mokesčio mokėtojo realią turtinę bei finansinę būklę, kuriai identifikuoti reikalinga teisės aktais išsamiai reglamentuojama finansinė apskaita. Kuo šie teiginiai galėtų būti aktualūs ir svarbūs teisės moksliniam tyrimui?

Didžiosios Britanijos mokslininkas R. H. Coase teigė, kad „teisininkai patys paims iš ekonomikos teorijos jiems naudingą patirtį ir dėl to turės lemiamą pranašumą prieš ekonomistus atlikdami tyrimus jiems geriau žinomose tam tikrose srityse“²⁹, pavyzdžiui, mokesčių teisėje. Pastarajam pritaria R. A. Posner, kuris kritikavo teiginius, kad teisė yra tai, ką daro tik teisinį išsilavinimą turintys asmenys, jog ekonomika turi rūpėti tik ekonomikos mokslų daktarui ir niekam kitam³⁰. Tiek minėtų autorių, tiek ir kitų, pavyzdžiui, F. A. von Hayek³¹, R. Dworkin³², H. J. Berman³³, darbuose sutinkama minčių, kad tarpdiscipliniškumas, specialų ekonomikos mokslo žinių pritaikymas teisės tyrimuose skatintinas ir pagrįstas konstruktyvaus teisinio reguliavimo kūrimo bruožas. Pastebėtina, kad teisės teorijoje sutinkama netgi tokių idėjų, kad apmokestinimas, mokestinių pajamų surinkimas į biudžetą ir jų perskirstymas (taigi ir finansinės apskaitos standartų taikymas, apmokestinant juridinius asmenis pelno mokesčiu, kadangi finansinės apskaitos nuostatas inkorporavus į apmokestinimo pelno mokesčiu normas, jos tampa mokestinės) yra ne

²⁹ POSNER, R. A. *Jurisprudencijos problemos*. (Vertė A. Paksas, M. Cvelich, T. Gulbinas). Vilnius: Eugrimas, 2004, p. 310.

³⁰ *Ibid.*

³¹ HAYEK, F. A. von. *Teisė, įstatymų leidyba ir laisvė. II Socialinio teisingumo mirazas*. (vertė A. Degutis). Vilnius: Eugrimas, 1998, p. 173–175; HAYEK, F. A. von. *Teisė, įstatymų leidyba ir laisvė. III Laisvosios visuomenės politinė tvarka*. (vertė A. Degutis). Vilnius: Eugrimas, 1999, p. 83 – 86;

³² DWORKIN, R. *Teisės imperija*. (Vertė K. Klimka). Vilnius: Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2005, p. 291 – 293, 295.

³³ BERMAN, H. J. *Teisė ir revoliucija: Vakarų teisės tradicijos formavimasis*. (Vertė A. Šliogeris). Vilnius: Pradai, 1999, p. 27.

ekonomikos (ekonomikai neįdomus), o tik teisės mokslo objektas. Pastarąjį teiginį postuluoja R. Nozick vadinamojo libertarizmo teorija³⁴, taip pat išvelgtinas ir tokioje teisės paradigmoje kaip utilitarizmas³⁵. Vis dėlto, neabsoliutinant šių teorijų pagrįstumo ir neneigiant pačios disertacijos tarpdiscipliniškumo, akcentuotina, kad žmonijos intelektinė, techninė ir ekonominė raida nuolatos veikia teisę, todėl pastaraisiais dešimtmečiais šalia tradicinių teisinius santykius reglamentuojančių institutų atsiranda naujų, sudėtingų ir detalių teisės aktų, reglamentuojančių svarbias ekonominių-teisinių santykių sritis³⁶. Profesorius R. Van den Bergh akcentuoja, jog specifiniuose teisės pošakiuose besispecializuojantys teisės mokslininkai ne tik turi, bet privalo tirti ekonomikos mokslo institutus, ką pagrindžia tiek atliktų naujausių tyrimų rezultatai, tiek ir vėlesnis jų sėkmingas taikymas teisės praktikoje³⁷. Nesiekiant aprašyti daugybės kitų Lietuvos Respublikos ir užsienio akademinės teisinės visuomenės atstovų ir praktikų pasisakymų dėl specifinių, tarpdisciplininių teisės tyrimų (ypač finansų ir mokesčių teisėje), belieka pastebėti, jog šiuo metu pasigendama atskirų mokesčių (pavyzdžiui, pelno mokesčio) teisinio reguliavimo tyrimų, nagrinėjančių teorinio, ir ypač praktinio, diskurso problemas.

Disertacijos objektas ir dalykas. Tyrimo objektas – tai finansinės apskaitos standartų taikymas Lietuvos Respublikoje, apmokestinant pagal esamą Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymą³⁸ (su pakeitimais ir papildymais, toliau – PMI) juridinius asmenis pelno mokesčiu, atskleidžiant esamo PMI tikslingus pakeitimus.

Atkreiptinas dėmesys, kad šiame tyrime siekiama ne tik teoriškai apžvelgti PMI ir finansinės apskaitos teisinio reguliavimo santykio problemas, tačiau visapusiškai, vadovaujantis praktiniais pavyzdžiais, išanalizuoti šį klausimą, nevenigiant ir konkrečių

---

³⁴ Internet Encyclopedia of Philosophy: A Peer-Reviewed Academic Resource. *Robert Nozick (1938–2002)* [interaktyvus, žiūrėta 2014 m. liepos 5 d.]. Prieiga per internetą: <<http://www.iep.utm.edu/nozick/>>.

³⁵ DAVIES, H.; HOLDCROFT, D. *Jurisprudence: Texts and commentary*. London: Butterworths, 1991, p. 205 – 212.

³⁶ Šiuo atveju pacituotos teisės tyrėjo L. Didžiulio analogiškos išvalgos dėl sudėtingų ir detalių teisės aktų, reglamentuojančių svarbias ekonominių santykių sritis. Autorius taip pat akcentuoja rinkos signalą taikant materialinę teisę atsižvelgti į ypatingą finansinio sektoriaus sąrangą ir finansų verslo ypatumus. DIDŽULIS, L. Finansinių priemonių rinkų direktyva (MiFID) kaip civilinės atsakomybės šaltinis. *Teisė*. Vilnius: Vilniaus universitetas, 2012, t. 83, p. 161, 168 – 169.

³⁷ VAN DEN BERGH, R. *Integrating social sciences into legal research. The Contribution of Behavioral Law and Economics to Consumer Law*. International conference of PhD students and young researchers (žodinis pranešimas konferencijos metu). Vilnius: Vilniaus universiteto Teisės fakultetas, 2014 m. balandžio 10 d.

³⁸ *Valstybės žinios*, 2001, Nr. 110-3992.

finansinėje apskaitoje fiksuojamų ūkinių faktų būdų problemų sprendimų siūlymų, tačiau tiek, kiek tai aktualu ir būtina tinkamos mokesstinės prievolės įvykdymui užtikrinti (papildomai paminėtina, kad apskritai finansinė apskaita yra svarbi ne tik pelno mokesčio, bet ir kitų mokesčių apskaičiavimui, administravimui, tačiau kitiems mokesčiams finansinė apskaita aktuali labiau techninio pobūdžio aspektais, todėl disertacijoje analizuojamas būtent pelno mokesčio ir finansinės apskaitos teisinio reguliavimo santykis). Pastarųjų metų teisės mokslininkų darbuose pabrėžiamas būtinas poreikis teisės mokslui pagaliau „atverti savo langines plačiau“³⁹ ir tokioje specifinėje teisės šakoje kaip finansų (mokesčių) teisė nebijoti panaudoti kitų sričių (ekonomikos mokslo) žinių, padedančių suformuluoti visapusiškai pagrįstas tyrimų išvadas, juolab, kad šiuolaikiniame mobiliame verslo pasaulyje interdisciplininių tyrimų aktualumas įgauna vis didesnės reikšmės, dėl vis stiprėjančios socialinių mokslų sąveikos (ypač teisės ir ekonomikos) nebepakanka apsiriboti tik „grynąja“ teisės ar ekonomikos teorija.

Paminėtina, kad Audito ir apskaitos tarnybos (toliau – AAT) direktoriaus dr. A. Linarto teigimu, pagal tarptautinius finansinę apskaitą reglamentuojančius teisės aktus finansines ataskaitas rengia 168 Lietuvos Respublikos įmonės (AB ir UAB) – tai sudaro tik 0,3% visų įmonių. Kitos įmonės rengia finansines ataskaitas pagal Verslo apskaitos standartus (toliau – VAS)⁴⁰. Nacionaliniai finansinę apskaitą reglamentuojantys teisės aktai (VAS) detalizuoja tarptautinių finansinę apskaitą reglamentuojančių teisės aktų, kuriuose pateikiamos gairės, bendrieji principai, nuostatas, todėl, nagrinėjant finansinės apskaitos standartų taikymą, apmokestinant juridinius asmenis pelno mokesčiu Lietuvos Respublikoje, analizuojamas PMĮ santykis su finansine apskaita, tvarkoma pagal VAS⁴¹ (taigi disertacijos pavadinime vartojamas žodžių junginys „finansinės apskaitos standartai“ konkrečiai reiškia VAS). Be to, tyrimas atliktas, orientuojantis į labiausiai paplitusią

---

³⁹ Pavyzdžiui, VAN DEN BERGH, R. *Integrating social sciences into legal research. The Contribution of Behavioral Law and Economics to Consumer Law*. International conference of PhD students and young researchers (žodinis pranešimas konferencijos metu). Vilnius: Vilniaus universiteto Teisės fakultetas, 2014 m. balandžio 10 d.

⁴⁰ 2013 m. duomenys. ŽEIMANTAS, V., V. Gali tekti atskleisti daugiau informacijos apie įmonę. In *Verslo žinios*. 2013 m. lapkričio 26 d., nr. 209, p. 14.

⁴¹ Kitaip tariant, VAS įgyvendina tarptautinius finansinę apskaitą reglamentuojančius teisės aktus, VAS nuostatos didžiąja dalimi sutampa su tarptautinių finansinę apskaitą reglamentuojančių teisės aktų nuostatomis arba jas papildo, todėl būtent analizuojama VAS perspektyva.

Lietuvos Respublikoje pelno mokesčio mokėtojų grupę – ribotos civilinės atsakomybės juridinius asmenis, t. y. akcines bendroves (toliau – AB) ir uždarašias akcines bendroves (toliau – UAB)⁴². Paminėtina, kad kitos juridinės formos pelno mokesčio mokėtojų, pavyzdžiui, individualių įmonių, mažųjų bendrijų ir kt., finansinei apskaitai pagal VAS būdinga tam tikra specifika. Tokiu būdu disertacijos dalykas įvardintinas taip: ribotos civilinės atsakomybės juridinių asmenų AB ir UAB finansinės apskaitos, tvarkomos pagal VAS, nuostatų taikymo, apmokestinant juos pelno mokesčiu, teorinės ir praktinės problemos.

Disertacijos temos aktualumas, naujumas ir originalumas. Pelno mokesčio bazė yra apmokestinamasis pelnas – ne tikrasis įmonės veiklos rezultatas (pagal finansinę apskaitą reglamentuojančius teisės aktus fiksuojamas finansinis pelnas), tačiau „dirbtinis dydis“, nustatomas pagal PMĮ numatytas specifines taisykles. Vadovaujantis būtent tuo, jog turėtų būti apmokestintas ne „dirbtinis“, tačiau realus įmonių finansinis rezultatas, disertacijoje keliamas finansinės apskaitos standartų taikymo mokestiniuose teisiniuose santykiuose (apmokestinant pelno mokesčiu) klausimas, tokiu būdu artinant pelno mokesčio teisinį reguliavimą prie finansinės apskaitos.

Vis dėlto disertacijos temos aktualumas negali būti vertinamas tik finansų (mokesčių) teisės mokslo kontekste – iš dalies disertacijoje analizuojami pelno mokesčio ir finansinės apskaitos teisinio reguliavimo santykio klausimai galėtų būti plėtojami ir nagrinėjami toliau jau ne teisės, tačiau ekonomikos mokslo (audito, finansinės apskaitos, viešųjų finansų) kontekste. Atkreiptinas dėmesys į tai, jog, nagrinėjant šiame tyrime atliekamos mokslinės problemos ištyrimo lygį užsienio valstybėse, pastebėta, kad pastarosiose vis daugiau mokslinių tyrimų disertacijos tema atlieka būtent teisės mokslininkai. Pavyzdžiui, C. P. Mitran, D. Nerudova, H. Bohušova, L. Lehis, M. Bebeselea, P. L. Vesterdorf, P. Svoboda,

---

⁴² *Įmonių sumokėti mokesčiai. Požymiai: institucinis sektorius, mokestis ir ketvirtis* [interaktyvus]. 2014 [žiūrėta 2014 m. liepos 5 d.]. Prieiga per internetą: <<http://db1.stat.gov.lt/statbank/selectvarval/saveselections.asp?MainTable=M4031803&PLanguage=0&TableStyle=&Buttons=&PXSIId=5496&IQY=&TC=&ST=ST&rvar0=&rvar1=&rvar2=&rvar3=&rvar4=&rvar5=&rvar6=&rvar7=&rvar8=&rvar9=&rvar10=&rvar11=&rvar12=&rvar13=&rvar14=>>>.

R. Dorsey ir kiti⁴³, pastaruoju metu vis aktyviau kelia pelno mokesčio ir finansinės apskaitos teisinio reguliavimo santykio probleminius klausimus, akcentuoja finansinės apskaitos nuostatų perkėlimo į valstybių pelno mokesčio įstatymus svarbą. Minėtų mokslininkų nagrinėjamos temos pagrindžia šios temos aktualumą ir Lietuvos Respublikos finansų ir mokesčių teisės tyrimuose. Lietuvos Respublikoje apie finansinės apskaitos ir pelno mokesčio santykį yra užsiminę tokie mokslininkai kaip: A. Ivanauskienė, B. Jefimovas, D. Pučkienė, G. Kalčinskas, J. Bikienė, J. Bukevičius, J. Mackevičius, K. Rudžionienė, K. Senkus, R. Budrionytė, R. Kanapickienė, R. Subačienė, V. Lakis ir kiti, tačiau tik apibendrintai ekonomikos mokslo kontekste (iš finansinės apskaitos perspektyvos), plačiau nesigilindami į pelno mokesčio ir finansinės apskaitos teisinio reguliavimo problemas. Tad disertacijos tema yra ypač aktuali savo naujumu ir poreikiu analizuoti tokį teisinį reguliavimą, pateikiant siūlymus, kaip efektyviau administruoti pelno mokesčių įvykdyti pelno mokesčio mokėtojų mokesťines prievoles.

Pastebėtina, kad Lietuvos Respublikos teisės tyrėjų darbuose sutinkama įžvalgų, kuriomis remiantis būtų galima rasti sąsajų disertacijos temos aktualumo genezei ir „subrendimui“ ją pradėti tirti. Pritartina J. Galginaičiui jau 2002 m. taikliems pastebėjimams, jog, siekdama patenkinti tokius pozityviajai teisei keliamus reikalavimus, kaip refleksiškumas (gebėjimas parodyti socialinį gyvenimą) ir dinamiškumas (gebėjimas žengti koja kojon su gyvenimu, kartais formaliai išliekant nepakitusia), pozityvioji teisė priversta „peržengti pati save“, savo dogmatinę sistemą; jog akcentuotina ne tiek pozityviosios teisės sistema, tačiau teisinės sistemos svarba, apimanti kur kas daugiau socialiniu požiūriu reikšmingų elementų negu tik teisės normos bei kitos teisinio teksto detalės; jog teisė vis sudėtingėja, darosi faktiškai visa aprėpianti, vis labiau reikalaujanti specialių profesinių žinių⁴⁴ (pavyzdžiui, specifinės finansinės apskaitos žinios kaip priemonė pagrįstoms materialinėms pelno mokesčio normoms kurti). Pastarajam pritaria A.

---

⁴³ Paminėtina, kad šių autorių darbais remiamasi konkrečiose disertacijos dėstymo dalyse, jų tyrimų rezultatai naudojami argumentuojant disertacijoje pateikiamus teiginius, pavyzdžiui, p. 18 – 19, 82 – 84, 90, ir kt. Be to, disertacijoje atliekant kokybinį tyrimą, konkrečiai iš minėtų užsienio autorių interviu paimtas iš H. Bohušovos.

⁴⁴ GALGINAITIS, J. Teisinė sistema ir pagrindinės jos sistemos kaip lyginamosios teisėtyros objektas. *Teisė*. Vilnius: Vilniaus universitetas, 2002, t. 44, p. 35, 37.

Vaišvila, akcentuojantis ekonomikos ir teisės mokslų sąsajumą⁴⁵. Be to, E. Kūris konkrečiai įvardina tendenciją – finansininkų, auditorių (finansinės apskaitos specialistų) įtakos didėjimą teisėje, įvardindamas šias sritis „su teise artimai susijusias“⁴⁶, o G. Užubalis konkrečiai pabrėžia, jog, kol nėra pajamų apskaitos, – negali būti ir pelno mokesčio⁴⁷.

Tema taip pat aktuali ir Europos Sąjungos (toliau – ES) teisėje. Europos institucijų mokesčių teisės darbo grupių rezultatai aiškiai atskleidžia poreikį analizuoti pelno mokesčio ir finansinės apskaitos teisinio reguliavimo santykį, tokiu būdu perkeltant konkrečias finansinės apskaitos nuostatas į apmokestinimo pelno mokesčiu reglamentavimą. Disertacijos atskiroje potemėje analizuojamo 2011 m. kovo 16 d. Europos Komisijos pasiūlymo dėl Tarybos direktyvos dėl bendros konsoliduotosios pelno mokesčio bazės Tarybos Tiesioginių mokesčių darbo grupės posėdžiuose pasiekti valstybių narių kompromisai akivaizdžiai iliustruoja finansinės apskaitos nuostatų vertinimą kaip integralų mokesčiniuose teisiniuose santykiuose veikiančią reiškinį tuo aspektu, jog finansinės apskaitos teisiniame reguliavime sutinkama taisyklių, kurias inkorporavus į pelno mokesčio sistemos reglamentavimą jam būtų suteikiama daugiau aiškumo, stabilumo, dėl ko būtų stabdoma pelno mokesčio bazės erozija⁴⁸. Tai pagrindžia konkretūs pavyzdžiai: apmokestinamųjų pajamų pripažinimo sąlygos minėtame direktyvos projekte *expressis verbis* perkeltos iš 18-ojo TAS „Pajamos“⁴⁹ 14 straipsnio (toliau – str.), atidėjinių pripažinimo kaip leidžiamų atskaitymų sąlygos – iš 37-ojo TAS „Atidėjiniai, neapibrėžtieji įsipareigojimai ir neapibrėžtasis turtas“⁵⁰ ir t. t.⁵¹. *Inter alia*, nuo 2013 m. birželio 10 d.

---

⁴⁵ VAIŠVILA, A. *Teisės teorija: vadovėlis*. Antrasis, pataisytas ir papildytas leidimas. Vilnius: Justitia, 2004, p. 217.

⁴⁶ KŪRIS, E. *Ko neparašė Rogeris Cotterrellas, arba subjektyvaus teisės sociologijos įvado įvadas*: R. Cotterrell. Teisės sociologija: įvadas. Vilnius: Pradai, 1997, p. 395 – 396.

⁴⁷ UŽUBALIS, G. Mokesčiai demokratinėje valstybėje. *Teisė*. Vilnius: Vilniaus universitetas, 2011, t. 81, p. 171.

⁴⁸ Taxation and Customs Union. *Platform for Tax Good Governance* [interaktyvus, žiūrėta 2014 m. gegužės 10 d.]. Prieiga per internetą: <http://ec.europa.eu/taxation_customs/taxation/gen_info/good_governance_matters/platform/index_en.htm>.

⁴⁹ Patvirtintas 2008 m. lapkričio 3 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 1126/2008 priimančiu tam tikrus tarptautinius apskaitos standartus pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1606/2002 (su pakeitimais ir papildymais, toliau – 18-asis TAS). OL, 2008 L 320, p. 147–154.

⁵⁰ Patvirtintas 2008 m. lapkričio 3 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 1126/2008 priimančiu tam tikrus tarptautinius apskaitos standartus pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1606/2002 (su pakeitimais ir papildymais, toliau – 37-asis TAS). OL, 2008 L 320, p. 392–406.

⁵¹ *Presidency to Working Party on Tax Questions - Direct Taxation* [interaktyvus]. 2013, FISC 80, p. 15 – 16 [žiūrėta 2014 m. gegužės 10 d.]. Prieiga per internetą: <<http://www.consilium.europa.eu/documents?lang=en>>; *General*

aktyviai veiklą pradėjusi Europos Komisijos darbo grupė dėl agresyvaus mokesčių planavimo ir dvigubo apmokestinimo⁵², Europos Komisijos organizuojama empirinė studija „Smulkaus ir vidutinio verslo apmokestinimas lyginant su didžiosiomis įmonėmis“⁵³ taip pat suponuoja apie apmokestinimo pelno mokesčiu taisyklių supaprastinimą artinant šio mokesčio bazę prie apskaitinio rezultato.

Atskleidžiant disertacijos temos aktualumą, naujumą, paminėtina, kad nuo 2015 m. pradžios aktyviai veiklą pradėjo vykdyti Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – VMI prie FM) ir AAT specialistų nuolatinė darbo grupė, kuri, analizuoja PMĮ ir finansinės apskaitos, tvarkomos pagal VAS, nuostatų skirtumų ir tapatumų priežastis, atvejus, juos grupuoja pagal įvairias temas (pavyzdžiui, ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimas/amortizacija, pajamų pripažinimas ir t. t.), tokiu būdu siekdama tiek palengvinti pelno mokesčio administravimą, tiek užtikrinti finansinių ataskaitų kokybę. Nuolatinės darbo grupės atliekamų analizių rezultatai (sutinkami PMĮ ir VAS skirtumų atvejai, jų praktiniai pavyzdžiai, fiksavimo būdai) bus apibendrinami ir viešai skelbiami VMI prie FM, AAT internetiniuose puslapiuose. Tai padės mokesčių mokėtojams identifikuoti tokius skirtumus ir palengvins tinkamos mokesstinės prievolės įvykdymą⁵⁴. Tad esamos praktikos problemos, pradedamas vykdyti institucijų bendradarbiavimas „siunčia aiškų signalą“, kad šiuo metu kaip tik tinkamas momentas atlikti ir mokslinius tyrimus analizuojamoje specifinėje teisinio reguliavimo srityje, kurie galėtų padėti tiek minėtoms institucijoms pasiekti konstruktyvių rezultatų, tiek inicijuotų galimus PMĮ, derinant prie finansinės apskaitos teisinio reguliavimo, pakeitimus.

Secretariat of the Council to Delegations [interaktyvus]. 2013, FISC 181, p. 14– 6 [žiūrėta 2014 m. gegužės 10 d.]. Prieiga per internetą: <<http://www.consilium.europa.eu/documents?lang=en>>.

⁵² Taxation and Customs Union. *Platform for Tax Good Governance* [interaktyvus, žiūrėta 2014 m. gegužės 10 d.]. Prieiga per internetą: <http://ec.europa.eu/taxation_customs/taxation/gen_info/good_governance_matters/platform/index_en.htm>.

⁵³ VVA-Europe Ltd. *SME taxation in Europe –An empirical study of applied corporate income taxation for SMEs compared to large enterprises*. London: Centre for European Economic Research, 2013, p. 12–19.

⁵⁴ Paminėtina, kad VMI prie FM ir AAT prieš dešimtmetį taip pat vykdė panašų bendradarbiavimą, siekdamas išnagrinėti ir pateikti PMĮ ir finansinės apskaitos normų skirtumus, tačiau bendradarbiavimas nutrūko, o tuo metu parengta medžiaga šiuo metu yra nebeaktuali. VMI prie FM. *Pelno mokesčio įstatymo ir Verslo apskaitos standartų nuostatų neatitikimai* [interaktyvus]. Prieiga per internetą: <<http://www.vmi.lt/lt/?itemId=1003697&EasyFormId=1012289&TaxType=21046>>.

Paminėtina ir tai, kad disertacijos originalumu laikytinas tarpdisciplininis diskursas teisės ir ekonomikos moksluose – ir teorinis, ir pagrįstas konkrečiais praktiniais pavyzdžiais finansinės apskaitos standartų taikymo, siekiant tinkamai vykdyti mokestinę prievolę, atskleidžiant reikalingus PMI pakeitimus, probleminių aspektų nagrinėjimas. Kaip minėta, pelno mokesčio ir finansinės apskaitos teisinio reguliavimo santykis, finansinės apskaitos nuostatų implikavimas PMI kaip tyrimo objektas yra naujas ir finansų (mokesčių) teisės moksle nenagrinėtas (šiuo metu, be šios disertacijos Lietuvos Respublikoje, nebuvo parengta kitų teisės mokslo krypties disertacijų, nagrinėjančių pelno mokesčio ir finansinės apskaitos teisinio reguliavimo santykio problemas). Be to, disertacijos originalumas pagrįstinas joje įvardintu tikslu, uždaviniais, ginamais teiginiais, kurių pagrindu suformuotos disertacijos išvados, taip pat išvadas papildomai pagrindžiančiu atliktu unikaliu kokybiniu tyrimu (disertacijos priedas 1), apklausiant 25 Lietuvos Respublikos ir užsienio valstybių autoritetingus respondentus, pelno mokesčio ir finansinės apskaitos teisinio reguliavimo praktikus, mokslininkus, dirbančius tiek privačiajame, tiek viešajame sektoriuose. Taip pat paminėtina, jog, pagrindžiant disertacijoje atliekamo tyrimo praktinį pritaikomumą, nevengiama, o priešingai – didelis dėmesys skiriamas konkrečių praktinių pavyzdžių probleminių klausimų analizei, identifikuojant VAS taikymo galimybes, siekiant tinkamai vykdyti mokestinę prievolę, tokiu būdu pateikiant motyvuotus konkrečius PMI keitimų siūlymus išvadose.

Disertacijos hipotezė, tikslas, uždaviniai. Tyrimo hipotezė: pelno mokesčio ir finansinės apskaitos teisinio reguliavimo skirtumai turi būti minimizuoti, suvienodinant pelno mokesčio apskaičiavimo teisinį reguliavimą su finansinės apskaitos. Hipotezė grindžiama mokesčių administratoriaus ir mokesčių mokėtojų patiriamų kaštų pelno mokesčiui administruoti/apskaičiuoti optimizavimu⁵⁵, paprastesniu pelno mokesčio deklaravimu, aiškesniu PMI nuostatų taikymu.

---

⁵⁵ Disertacijos p. 27–30 pateikti duomenys, reprezentuojantys, kiek konkrečiai mokestinių pajamų netenka valstybės biudžetas dėl specifinio pajamų ar sąnaudų pripažinimo pelno mokesčio prasme, lemiančio mokestinius ir apskaitinius ūkinių faktų įvertinimo skirtumus, analizuojama, jog minimizavus šiuos skirtumus, mažėtų pelno mokesčio administravimo kaštai. Tokiu būdu mokesčių mokėtojai taip pat minimizuotų „dvigubos“ finansinės ir pelno mokesčio

Disertacijos tikslas – kompleksiškai, teoriniu ir praktiniu aspektais, išanalizuoti ir įvertinti finansinės apskaitos standartų taikymo, apmokestinant juridinius asmenis pelno mokesčiu, teorines ir praktines problemas, pateikti jų galimus sprendimus, tokiu būdu identifikuojant reikiamus PMĮ pakeitimus. Siekiant šio tikslo, keliami tokie disertacijos uždaviniai:

1. Analizuojant pelno mokesčio ir finansinės apskaitos teisinio reguliavimo santykio konkuruojančius požiūrius, teorijas, apžvelgiant esamus tyrimus ir empirinius duomenis, patvirtinti arba paneigti disertacijos hipotezę.
2. Pristatyti pelno mokesčio (mokestinės) apskaitos kaip teisinio reiškinių problematiką, pateikiant jos teisinį apibrėžimą, identifikuojant vietą apskaitų sistemoje ir teisinę reikšmę.
3. Atsakyti į klausimą, kokie iš tikrųjų finansinės apskaitos principai taikomi apmokestinant pelno mokesčiu.
4. Ištirti pagal PMĮ ir VAS apmokestinamųjų / apskaitinių pajamų ir sąnaudų pripažinimo skirtumus, identifikuoti jų atsiradimo momentą, ir, siekiant tinkamai įvykdyti mokestinę prievolę, skatinant pelno mokesčio administravimo efektyvumą, pasiūlyti konkrečius būdus, kaip turėtų būti kaupiama įmonėse informacija apie tokius skirtumus, kokie PMĮ pakeitimai tikslingi, minimizuojant esamus skirtumus.
5. Įvertinti VAS taikymo galimybes, tobulinant PMĮ nuostatas ir jų taikymo aiškinimą, ir pateikti galimus PMĮ pakeitimus.

Disertacijoje ginami teiginiai.

- Aiškus pelno mokesčio (mokestinės) apskaitos kaip finansinės apskaitos srities išskyrimas panaikina ūkinių faktų mokestinio ir apskaitinio įvertinimų nepagrįstą „suplakimą“, kai neatskiriama, kurie ūkinių faktų įvertinimai atliekami.
- Esamas PMĮ abstrakčiai, nepakankamai aiškiai reglamentuoja pardavimo pajamų ir sąnaudų sąlygas.

---

apskaitos tvarkymą (kuri pagrįstai mokslinėje literatūroje vertinama neigiamai), pavyzdžiui, disertacijos p. 45, 48), tai taip pat lemtų mokesčių mokėtojų kaštų pelno mokesčiui apskaičiuoti mažėjimą.

- Tiriant PMI ir VAS apmokestinamųjų / apskaitinių pajamų ir sąnaudų pripažinimo skirtumus, būtina identifikuoti jų atsiradimo momentus, kadangi priešingu atveju klaidingai postuluojuama, kad tokie skirtumai atsiranda, pildant metinę pelno mokesčio deklaraciją/rengiant pelno (nuostolių) ataskaitą.

- Siekiant tinkamai įvykdyti mokesstinę prievolę, didinti pelno mokesčio administravimo efektyvumą, būtina nurodyti konkrečius būdus, kaip įmonėse kaupti informaciją apie PMI ir VAS apmokestinamųjų / apskaitinių pajamų ir sąnaudų pripažinimo skirtumus, o ne apsiriboti abstrakčiu reglamentavimu, jog finansinė apskaita privalo būti tvarkoma taip, kad ji teiktų pakankamą informaciją pelno mokesčiui apskaičiuoti.

- Prieš priimant PMI pakeitimus, mokesčių administratoriui rengiant PMI komentarą, pelno mokesčio mokėtojams ir mokesčių administratoriui nagrinėjant konkrečias praktines situacijas, nereglamentuojamas PMI, taip pat rengiant bendrą konsoliduotąją pelno mokesčio bazę ES, pirmiausia būtina įvertinti, ar, apmokestinant pelno mokesčiu, galima vadovautis ūkinių faktų vertinimu pagal finansinės apskaitos nuostatas.

Tyrimo metodika. Nagrinėjant užsienio valstybių pelno mokesčio ir finansinės apskaitos teisinio reguliavimo skirtumus, kaip juos vertina užsienio autoriai, taip pat šia tema sutinkamus skirtingus požiūrius ir teorijas, taikomas lyginamasis metodas.

Analitinis teisės tyrimo metodas taikomas, analizuojant pelno mokesčio (mokestinės) apskaitos teisinę reikšmę, kokie iš tikrųjų pelno mokesčio apskaičiavimo principai taikomi pagal PMI, kokios VAS nuostatos turėtų būti perkeltos į PMI.

Atsižvelgiant į tai, kad analizuojama disertacijoje problematika yra ne tik teorinio, bet ypač didelio praktinio pobūdžio diskusija, taip pat į tai, kad Lietuvos Respublikoje ypač pasigendama mokslinių tyrimų analizuojama tema, rengiant disertaciją, siekiant visapusiškai atskleisti nagrinėjamos temos problemas ir jų sprendimų variantus, atliktas kokybinis tyrimas, kurio rezultatai pateikti disertacijos priede 1, jo rezultatais remiamasi disertacijos dėstymo dalyse bei pateikiant išvadas ir pasiūlymus: taikant standartizuoto interviu metodą, apklausti 25 Lietuvos Respublikos ir užsienio valstybių autoritetingi respondentai, pelno

mokesčio ir finansinės apskaitos teisinio reguliavimo praktikai, mokslininkai, dirbantys tiek privačiajame, tiek viešajame sektoriuose.

Siekiant darbe papildomai argumentuoti, pagrįsti teiginius, išvadas, pasiūlymus, taikomas ir pragmatinis teisės tyrimo metodas, pagal konkrečių pavyzdžių probleminių klausimų nagrinėjimą analizuojant VAS taikymo galimybes, siekiant tinkamai įvykdyti mokestinę prievolę (apskaičiuoti, deklaruoti, sumokėti pelno mokestį).

Taikant indukcinį metodą, disertacijos dėstymo dalių potemėse pateikiami apibendrinantys teiginiai, taip pat parengtos išvados, pasiūlymai.

Be nurodytųjų, disertacijoje taip pat taikomi ir kiti socialinio tyrimo metodai: dokumentų analizės, lingvistinis, sisteminis ir kiti.

Tyrimo šaltiniai. Tiriant disertacijos dalyką ir siekiant disertacijos tikslo, remtasi Lietuvos Respublikos, ES ir tarptautiniais teisės aktais, Lietuvos Respublikos ir užsienio valstybių moksliniais darbais, mokestinius ginčus nagrinėjančių institucijų praktika, taip pat ES institucijų posėdžių dokumentais, rengiant disertaciją, atlikto kokybinio tyrimo rezultatais ir kitais šaltiniais.

Kadangi disertacijoje analizuojami finansinės apskaitos standartų taikymo, apmokestinant juridinius asmenis pelno mokesčiu, teoriniai ir praktiniai probleminiai aspektai, tai pagrindiniai pozityviosios teisės šaltiniai yra PMĮ ir VAS.

Keliant analizuojama tema probleminius klausimus ir ieškant į juos atsakymų, nagrinėjami tiek Lietuvos Respublikos mokslininkų (pavyzdžiui, E. Buškevičiūtės, G. Kalčinsko, K. Rudžionienės ir kitų), tiek užsienio valstybių mokslininkų (pavyzdžiui, C. P. Mitran, D. Nerudova, G. Nelson, H. Bohušova, H. Rogers, K. Davids, L. Lehis, M. Abela, M. Bebeslea, N. Jehle, P. L. Vesterdorf, P. Svoboda, R. Dorsey, R. Goddard ir kitų) darbai. Atkreiptinas dėmesys, kad, kaip jau minėta, nagrinėjant užsienio autorių tyrimus, daugusia remtasi finansų ir mokesčių teisės, o ne ekonomikos mokslininkų darbais (pavyzdžiui, C. P. Mitran, D. Nerudova, H. Bohušova, L. Lehis, M. Bebeslea, P. L. Vesterdorf, P. Svoboda, R. Dorsey ir kitų).

Darbe taip pat nagrinėjama mokestinius ginčus nagrinėjančių institucijų praktika, aiškinanti VAS taikymą mokestiniuose teisiniuose santykiuose: daugiausia Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) ir Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – MGK) nutarimai, sprendimai.

Papildomai argumentuojant, verifikuojant pateikiamus teiginius, tyrime naudojama ir praktinio pobūdžio literatūra, ES institucijų (ES Tarybos, Europos Komisijos) posėdžių dokumentai, teisės aktų metodinės rekomendacijos ir kiti šaltiniai.

Disertacijos struktūra. Disertacija susideda iš įvado, dviejų dėstymo dalių, išvadų ir pasiūlymų bei 5 priedų.

Disertacijos įvade atskleidžiamas disertacijos objektas ir dalykas, pagrindžiamas disertacijos temos aktualumas, naujumas ir originalumas, identifikuojami šio darbo hipotezė, tikslas, uždaviniai, ginami teiginiai, apibūdinama tyrimo metodika, šaltiniai ir struktūra.

Argumentuojant disertacijos struktūros pasirinkimo pagrįstumą (dvi dėstymo dalis), pastebėtina, kad pirmoje dėstymo dalyje pateikiamas disertacijos teorinis nagrinėjimas, antroje – šalia teorinės analizės skiriamas didelis dėmesys praktiniams aspektams.

Pirmoje disertacijos dalyje apžvelgiami ir įvertinami pelno mokesčio ir finansinės apskaitos teisinio reguliavimo santykio problemas įvardijantys požiūriai ir teorijos; pristatomi esami disertacijos tema moksliniai tyrimai, apžvelgiami disertacijos temai aktualūs empiriniai duomenys; išanalizuojama pelno mokesčio (mokestinės) apskaitos kaip teisinio reiškinių problematika (pateikiamas teisinis pelno mokesčio (mokestinės) apskaitos apibrėžimas, identifikuojama jos vieta apskaitų sistemoje ir to teisinė reikšmė).

Antroje disertacijos dalyje atskleidžiama, kokie iš tikrųjų pelno mokesčio apskaičiavimo principai taikomi pagal PMI; pateikiamas PMI ir VAS ūkinių faktų įvertinimo reglamentavimo skirtumų tyrimas, pagrįstas 3 etapais: 1) identifikuojamas reglamentavimo skirtumų tipas remiantis konkrečiu pavyzdžiu; 2) pateikiamas būdas, kaip turėtų tokio tipo skirtumai būti fiksuojami finansinėje apskaitoje siekiant užtikrinti tinkamą mokestinės prievolės įvykdymą; 3) remiantis pirmų dviejų etapų rezultatais, atitinkamais

atvejais pateikiami siūlymai PMI pakeitimams; papildomai argumentuojant tyrimo rezultatų pagrįstumą, nagrinėjami pelno mokesčio ir finansinės apskaitos teisinio reguliavimo skirtumų tyrimai užsienio valstybėse⁵⁶; atskleidžiami PMI tobulinimo ir aiškinimo pagal VAS atvejai bei, pagrindžiant disertacijoje atliekamo tyrimo praktinį pritaikomumą, atliekama konkrečių praktinių pavyzdžių probleminių klausimų analizė, identifikuojant VAS taikymo galimybes, siekiant tinkamai vykdyti mokestinę prievolę; parodant, jog analizuojama tema aktuali ne tik Lietuvos Respublikoje, tačiau ypač ir ES lygmeniu atskleidžiamas Europos Komisijos pasiūlymas dėl Tarybos direktyvos dėl bendros konsoliduotosios pelno mokesčio bazės kaip finansinės apskaitos standartų taikymo, apmokestinant juridinius asmenis pelno mokesčiu, pavyzdys.

Pagal disertacijos įvade suformuluotus tyrimo hipotezę, tikslą, uždavinius ir ginamus teiginius po dėstymo dalių pateikiamos atitinkamos pagal pastaruosius gautos tyrimo išvados ir pasiūlymai.

Disertacijoje, papildomai argumentuojant, iliustruojant tyrimo potemių pasirinkimo pagrįstumą, gautų rezultatų patikimumą, pateikiami 5 priedai: pirmajame priede apibūdinami, rengiant disertaciją, atlikto kokybinio tyrimo reikšmė, tikslas, uždaviniai, metodas, ir adaptavimas disertacijoje, pateikiami standartizuoto interviu klausimai, respondentų sąrašas ir atliekama jų atsakymų analizė, iliustruojant skritulinėmis diagramomis, gaunamos išvados; antrajame priede pateikiamas nuolatinių ir laikinųjų pelno mokesčio ir finansinės apskaitos reglamentavimo skirtumų sąrašas pagal PMI (nurodant konkrečią PMI nuostatą, lemiančią tokį skirtumą); trečiajame priede, siekiant iliustruoti apmokestinimo pelno mokesčiu ir finansinės apskaitos tvarkymo teisinio reguliavimo nuolatinių ir laikinųjų skirtumų atsiradimo momentą, pateikiamos konkrečių pavyzdžių schemas; ketvirtajame priede, iliustruojant tinkamą mokestinės prievolės įvykdymą, mokesčių administravimo efektyvumo didinimą, pateikiama lentelė, kaip registruoti

---

⁵⁶ Pelno mokesčio ir finansinės apskaitos teisinio reguliavimo skirtumai kaip mokslinių tyrimų objektas pastaruoju metu vis dažniau sutinkamas užsienio autorių darbuose, atkreipiant dėmesį, kad vis daugiau teisės, o ne ekonomikos mokslininkų savo tyrimuose akcentuoja sisteminių teisinės ir finansinės-apskaitinės analizės darbų poreikį. Dėl šios priežasties šių mokslininkų darbai taip pat nagrinėtini, siekiant papildomai argumentuoti šių skirtumų tipų identifikavimo teisinę reikšmę, pateiktą būdą, kaip fiksuoti tokius teisinio reguliavimo skirtumus, ir jų minimizavimo siūlymų pagrįstumą.

įmonėse nuolatinius ir laikinuosius apmokestinamųjų / apskaitinių pajamų ir sąnaudų pripažinimo pagal PMĮ ir VAS skirtumus; penktajame priede pateikiama lentelė, parodanti Lietuvos Respublikos pelno mokesčio ir finansinės apskaitos nuostatų, lemiančių koregavimus apmokestinamajam rezultatui nustatyti, palyginimą su anglosaksų šalių ir kontinentinės Europos modelių užsienio valstybių atitinkamomis taisyklėmis.

Išvados ir pasiūlymai.

1. PMĮ ir finansinės apskaitos nuostatų skirtumai turi būti ne absoliučiai panaikinti, tačiau minimizuoti, derinant PMĮ prie VAS nuostatų. Toks teisinio reguliavimo vienodinimas pagrįstinas mokesčių administratoriaus ir mokesčių mokėtojų kaštų pelno mokesčiui administruoti / apskaičiuoti optimizavimu, paprastesniu pelno mokesčio deklaravimu, aiškesniu PMĮ nuostatų taikymu.
2. Finansinės ir pelno mokesčio (mokestinės) apskaitos atribojimas lemia aiškesnę ūkinių faktų būtent mokestinių įvertinimų sistemą, kuria turi vadovautis tiek mokesčių mokėtojai, norintys tinkamai įvykdyti mokestinę prievolę, tiek mokesčių administratorius, kontroliuojantis šios prievolės vykdymą. Siūlytina mokesčių teisės teorijoje galima teisinė pelno mokesčio (mokestinės) apskaitos sąvoka: PMĮ reglamentuojama finansinės apskaitos sritis, kurioje tvarkoma ūkinių operacijų ir ūkinių įvykių, išreikštų pinigais, registravimo, grupavimo ir apibendrinimo sistema, skirta ūkio subjekto mokestinei prievolei įvykdyti.
3. Apmokestinant pelno mokesčiu (sistemiškai vadovaujantis PMĮ, mokestinius ginčus nagrinėjančių institucijų praktika) iš tikrųjų taikytini kaupimo (apimantis pajamų ir sąnaudų palyginimo reikalavimą), įmonės, periodiškumo, piniginio mato, turinio viršenybės prieš formą principai. Tokie finansinės apskaitos principai kaip: įmonės veiklos tęstinumas, pastovumas, atsargumas ir neutralumas neaktualūs (netaikytini) apmokestinant pelno mokesčiu. PMĮ 7 str. turėtų būti papildytas (po 1 d. įrašant dar vieną šio str. d.). Jame turėtų būti reglamentuota, kad pardavimų pajamos ir sąnaudos pripažįstamos pagal VAS įtvirtintas sąlygas, išskyrus atvejus, kai tai prieštarauja konkrečioms PMĮ nuostatoms ar PMĮ paskirčiai. PMĮ 8 str. įtvirtintas „mišrus pinigų

- ir kaupimo principų darinys“ ir PMĮ 9 str. numatytas jo taikymas naikintinas, numatant, kad vietoje jo taikomas kaupimo principas kaip ir finansinėje apskaitoje.
4. Pripažinimo ir galutinio apskaitinio / apmokestinamojo rezultato apskaičiavimo momentų skyrimas, pagrįstas kaupimo principo taikymu, apmokestinant juridinius asmenis pelno mokesčiu, identifikuoja, jog nuolatiniai ir laikinieji (apmokestinamieji ir įskaitomieji) apmokestinamųjų / apskaitinių pajamų ir sąnaudų skirtumai atsiranda jau pripažinimo (pirminių ūkinių faktų fiksavimo finansinėje apskaitoje) momentu, o ne užpildant metinę pelno mokesčio deklaraciją / rengiant pelno (nuostolių) ataskaitą. Siekiant tinkamai įvykdyti mokesstinę prievolę, skatinti pelno mokesčio administravimo efektyvumą, siūlytina nuolatinis skirtumas fiksuoti specialiuosiuose nesisteminiuose – užbalansiniuose registruose, laikinuosius (apmokestinamuosius ir įskaitomuosius) skirtumus – ir užbalansinėse, ir sisteminėse sąskaitose.
  5. Minimizuojant PMĮ ir VAS nuolatinis skirtumus, siūlytina panaikinti natūralios netekties nuostolių (PMĮ 23 str. 2 d.), reprezentacinių sąnaudų (PMĮ 22 str. 3 d.) procentinių dydžių atskaitymo apribojimus, panaikinti arba pakeisti / papildyti atitinkamas PMĮ nuostatas, reglamentuojančias prestižą, ir jas suvienodinti su VAS taisyklėmis, taip pat panaikinti holdingų lengvatos apribojimą (PMĮ 40¹ str.). Šiuo metu esamas PMĮ 40¹ str. pelno mokesčio apskaičiavimo ir finansinės apskaitos teisinio reguliavimo santykis lemia ne laikiną, bet nuolatinį skirtumą – pagal PMĮ 40¹ str. mokesstinė prievolė atsiranda dėl dividendų išmokėjimo akcininkams fiziniams asmenims, o ne dėl paties didėjančio apmokestinamojo pelno.
  6. Minimizuojant PMĮ ir VAS laikinuosius skirtumus, tikslinga:
    - d) įtvirtinti PMĮ nuostatą, kad įmonės nusistačiusios minimalią ilgalaikio turto įsigijimo kainą ir pasirinkusios nudėvėti / amortizuoti ilgalaikį turtą atitinkamu metodu per tam tikrą nusidėvėjimo / amortizacijos periodą ir nustačiusios likvidacinę vertę finansinėje apskaitoje, tą pačią nustatytą minimalią ilgalaikio turto įsigijimo kainą bei tą patį nusidėvėjimo / amortizacijos metodą, periodą, likvidacinę vertę privalo nustatyti ir apskaičiuodamos apmokestinamąjį rezultatą;

- e) VAS imperatyviai reglamentuoti, kokioms turto grupėms ir kokiais atvejais galima taikyti konkrečius nusidėvėjimo / amortizacijos metodus, apibrėžti minimalius ilgalaikio turto nusidėvėjimo arba amortizacijos laikotarpius ir maksimalią likvidacinę vertę, taip panaikinant PMĮ 1 priedėlį;
  - f) panaikinti PMĮ 18 str. 8 ir 9 d. reglamentuojamą vadinamąjį pusmečio ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo pradžios būdą ir palikti kaip finansinę apskaitą reglamentuojančiuose teisės aktuose numatytą tik kito mėnesio būdą.
7. Prieš priimant PMĮ pakeitimus, taip pat mokesčių administratoriui, rengiant PMĮ komentarą, pelno mokesčio mokėtojams ir mokesčių administratoriui vertinant konkrečias praktines situacijas, tikslinga visuomet įvertinti finansinės apskaitos nuostatų taikymo, apmokestinant pelno mokesčiu, galimybes.
8. Rengiant CCCTB, turėtų būti užtikrinamas pirmininkaujančių valstybių narių parengtuose kompromisuose pasiektų rezultatų tęstinumas, nuoseklumas. Šiuo metu to pasigendama. CCCTB normų kūrimo procese implikuojant finansinės apskaitos taisykles (kuomet atitinkamos ūkinės operacijos, kurių eksplicitinio apmokestinimo reglamentavimo būtinumą CCCTB išvelgia Europos Komisija ir valstybės narės, reguliuojamos TAS / TFAS), pastarosios turėtų būti perkeltamos tokios apimties, kad nedarytų įtakos nepagrįstai pelno mokesčio bazės erozijai.

AUTORIAUS MOKSLINIŲ PUBLIKACIJŲ DISERTACIJOS TEMA SĄRAŠAS

1. ENDRIJAITIS, M. Pelno mokesčio lengvata turto vertės padidėjimo pajamoms už akcijų paketo perleidimą ir jos fiksavimas finansinėje apskaitoje. *Teisė*. Vilnius: Vilniaus universitetas, 2013, t. 87, p. 127 – 151.
2. ENDRIJAITIS, M. Corporate income tax base: rules of income and expenses in Republic of Lithuania and connection with financial accounting. *Central and Eastern European Legal Studies*. Atėnai: EPLO, 2013, nr. 1, p. 193 – 207.
3. ENDRIJAITIS, M. Kaupimo principo taikymas apmokestinant juridinius asmenis pelno mokesčiu. *Teisė*. Vilnius: Vilniaus universitetas, 2014, t. 93, p. 138 – 156.
4. ENDRIJAITIS, M. The junction of financial accounting and tax law as an example of economical and legal discourse. *Integrating social sciences into legal research*. International Conference of PhD Students and Young Researchers: Conference Papers. Vilnius: Vilniaus universitetas, 2014, p. 116 – 124.

AUTORIAUS PRANEŠIMAI, PRISTATYTI TARPTAUTINĖSE MOKSLINĖSE KONFERENCIJOSE

1. Pranešimo skaitymas „Rules of income and costs forming in EU member-states“ (Pajamų ir sąnaudų finansinėje apskaitoje ir apmokestinant pelno mokesčiu pripažinimo taisyklės ES valstybėse) Europos Komisijos organizuojamoje TAIEX 2012 m. spalio 19 d. tarptautinėje konferencijoje Kijeve, Ukrainoje *Workshop on tax accounting and tax assessment of capital issues and corporate rights* (Mokesčių apskaita ir mokestinis įmonių teisių įvertinimas);
2. Pranešimo skaitymas “The junction of financial accounting and tax law as an example of economical and legal discourse” (Finansinės apskaitos ir mokesčių teisės sąlytis kaip ekonomikos ir teisės mokslų diskurso pavyzdys) tarptautinėje doktorantų ir jaunųjų tyrėjų konferencijoje *Integrating social sciences into legal research* (Socialinių mokslų integracija teisiniuose tyrimuose), kurią organizavo Vilniaus universiteto Teisės fakultetas Vilniuje, Lietuvoje, 2014 metų balandžio 11 d;

3. Pranešimų skaitymas temomis „Mokesčių teisės iniciatyvos: pelno mokestis ir finansinė apskaita“, „Mokestiniai nuostoliai, finansinis turtas ir išvestinės finansinės priemonės: vertinimas apmokestinant pelno mokesčiu“ Europos Komisijos TAIEX organizuojamoje tarptautinėje konferencijoje-seminare *Tarptautinių finansinės apskaitos standartų taikymas apmokestinant* Skopje, Makedonijoje, 2015 m. rugsėjo 14 – 15 d.

INFORMACIJA APIE AUTORIŲ

Martynas Endrijaitis gimė 1988 m. balandžio 29 dieną Vilniuje, Lietuvoje.

Išsilavinimas:

- 1995 – 2007 – Vidurinis išsilavinimas „Minties“ gimnazijoje Vilniuje;
- 2007 – 2012 – Teisės magistras (finansų ir mokesčių teisės specializacija) Vilniaus universiteto Teisės fakultete;
- 2012 m. liepos 13 – 22 d., 2013 m. liepa 15 – 19 d. – užsienio teisės mokyklos studijos, doktorantūros studijos Batthyány Lajos College of Law Széchenyi István University, Győr mieste, Vengrijoje;
- 2012 – 2015 – teisės doktorantūros studijos Vilniaus universiteto Teisės fakulteto Viešosios teisės katedroje;
- 2015 – planuojama 2018 – Apskaitos ir audito magistras Vilniaus universitete, Ekonomikos fakultete;

Mokslinė ir pedagoginė veikla:

- 2010 m. lapkričio 15 d. – 2011 m. sausio 20 d. – išklaustyti UAB „Pačiolis“ 102 akademiųjų valandų buhalterijų rengimo kursai ir išlaikytas egzaminas.;
- 2011 m. sausio 24 d. – 2011 m. vasario 18 d. – išklaustyti UAB „Pačiolis“ 60 akademiųjų valandų mokesčių apskaičiavimo kursai ir išlaikytas egzaminas;
- 2011 m. rugsėjo mėn. – dalyvavimas Vilniaus universiteto Teisės fakulteto organizuojamame prof. George Nelson 2 savaitių paskaitų cikle apie JAV mokesčių teisę „US tax law“;

- 2011 m. balandžio 7-8 d. – dalyvavimas Vilniaus universiteto Teisės fakulteto Viešosios teisės katedros organizuojamoje tarptautinėje praktinėje mokslinėje konferencijoje „Tarptautinė konkurencija mokesčiais ir Lietuva“;
- 2012 m. birželio 22 d. – laimėtas ir įteiktas Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo apdovanojimas už geriausią 2012 metų magistro darbą viešosios teisės srityje „Finansinė apskaita ir jos koregavimai pelno mokesčio tikslais. Probleminiai aspektai“;
- 2012 gruodžio 16 d. – dalyvavimas Europos Komisijos pagal programą „Fiscalis 2013“ organizuojamame tarptautiniame seminare „Apmokestinimo tiesioginiais mokesčiais kliūčių šalinimas ES piliečiams“ Briugės mieste, Belgijoje;
- Nuo 2012 m. – nuosekliai kiekvienais metais dalyvavimas kasmet dešimtyse įvairių tarptautinių ir nacionalinių mokslinių-praktinių seminarų, konferencijų, mokymų. Nuolatinis dalyvavimas Europos Sąjungos Tarybos, Europos Komisijos, kitose tarptautinėse ir nacionalinėse darbo grupėse mokesčių klausimams. Nuolatinis publikavimas įvairių mokslinių ir praktinių straipsnių finansų ir mokesčių teisės, finansinės apskaitos temomis;
- Nuo 2012 m. – dalyvavimas kaip deleguotojo asmens iš Lietuvos Respublikos Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos pirmininkaujant Lietuvai Briuselyje Europos Tarybos posėdžiuose dėl bendros konsoliduotos pelno mokesčio bazės ES (CCCTB), direktyvos projekto rengimas, toliau paskesnis dalyvavimas šiuose posėdžiuose;
- Nuo 2012 m. – aktyvus dalyvavimas kaip Apskaitos standartų komiteto nario rengiant nacionalinius Verslo apskaitos standartus įgyvendinant tarptautinius finansinę apskaitą reglamentuojančius teisės aktus;
- Nuo 2012 m. – aktyvus dalyvavimas rengiant mokesčių deklaracijos formas ir jų užpildymo taisykles, mokesčių įstatymų komentarus, mokesčių teisės aktus, aktyvi veikla mokesčių darbo grupėse;

- Nuo 2012 – dėstomi viešųjų finansų teisės ir konstitucinės teisės seminarai Vilniaus universiteto Teisės fakultete;
- Nuo 2012 – Vilniaus universiteto Studentų mokslinės draugijos kuratorius.

Profesinė patirtis:

- 2011 m. vasaris – 2011 m. gegužė – profesinė praktika Mokestinių ginčų komisijoje prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (dalyvavimas mokestinių ginčų posėdžiuose, pranešimų rašymas, ES Teisingumo Teismo praktikos pridėtines vertės mokesčio srityje analizė);
- 2012 m. liepos 30 d. – 2013 m. liepos mėn. – Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Teisės departamento Tiesioginių mokesčių skyriaus specialistas;
- Nuo 2012 m. rugsėjo 13 d. – Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos deleguotas į Apskaitos standartų komitetą Audito ir apskaitos tarnyboje (Verslo apskaitos standartų analizė, svarstymas, balsavimas dėl verslo apskaitos standartų priėmimo, verslo apskaitos standartų ir jų metodinių rekomendacijų rengimas);
- Nuo 2013 m. liepos mėn. – Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Teisės departamento Tiesioginių mokesčių skyriaus vyriausiasis specialistas (Pelno mokesčio ir kitų tiesioginių mokesčių administravimas, mokesčių teisės aktų rengimas, mokesčių teisės aktų projektų siūlymas, mokesčių įstatymų apibendrintų komentarų rengimas, sudėtingų apmokestinimo probleminių klausimų sprendimas, finansinės apskaitos teisinio reguliavimo analizavimas, mokesčių teisinio reguliavimo nagrinėjimas, mokestinių ginčų analizė, dalyvavimas tarptautinėse ir nacionalinėse mokesčių klausimais darbo grupėse, ES teisės aktų projektų rengimas, dalyvavimas sprendžiant klausimus dėl abipusio susitarimo procedūros naikinant dvigubą apmokestinimą, tarptautinis apmokestinimas).